

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRÁNAK

1960. ÉVI
BESZÁMOLÓ
JELENTÉSE

T A R T A L O M J E G Y Z É K

BEVEZETÉS	1 - 5 lap	
I. VEZETÉS, IGAZGATÁS, SZERVEZÉS	6 -11	"
1./ Létszám, személyi változások	6 - 7	"
2./ Besorolás, bérezés, kitüntetés, jutalmazás	7	"
3./ Szakképzettség, továbbképzés, tanulmányutak	7 - 9	"
4./ Elhelyezés. Munkahelyi és raktárviszonyok	9 -10	"
5./ Az igazgatás módszerei, munkadírtételek	10 -11	"
II. ALLOMÁNYGYARAPÍTÁS	11 -14	"
1./ Könyvek	11	"
2./ Periódikák	12	"
3./ Különgyűjtemények	12	"
4./ Cserekapcsolatok	12 -14	"
III. FELDOLGOZÁS	14 -16	"
IV. OLVASÓSZOLGÁLAT, TÁJÉKOZTATÓ- és PROPAGANDA MUNKA	16 -19	"
V. BIBLIOGRÁFIA ÉS DOKUMENTÁCIÓ	19 -21	"
VI. AZ ÁLLOMÁNY VÉDELME	21 -23	"
1./ Könyvkötészet és restaurálás	21	"
2./ Könyvhygiéne	21 -22	"
3./ Fotó- és mikrofilm	22 -23	"
VII. HÁLÓZATI MUNKA	23 -26	"
VIII. A KÖNYVTÁR TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉGE ÉS KIADVÁNYAI	26 -28	"
1./ Tudományos munka	26 -27	"
2./ Kiadványok	27 -28	"
IX. PART- és TÖMEGSZERVEZETI MUNKA	28 -30	"
X. A KÖNYVTÁR KAPCSOLATAI	30 -33	"
1./ Fenntartó intézménnyel, felsőbb hatóságokkal	30 -31	"
2./ Könyvtári és egyéb intézményekkel	31 -32	"
3./ Külföldi látogatók	32 -33	"
XI. GAZDÁLKODÁS	33 -35	"
XII. MELLÉKLET K /1-10. sz./		

II. Periódikák

1./ Állományba vett periódikák száma: 5.882 kötet

2./ A gyarapodás megoszlása

a./ a gyarapítás módja szerint:

kötelezpéldány	295 kötet
vétel	717 "
cseré	4.755 "
nemzeti tulajdonba vett anyag	91 "
ajándék	24 "
	<hr/>
	5.882 kötet

b./ a periódikák eredete szerint:

magyar	443 kötet
szoovjet	1.214 "
népi demokratikus	960 "
egyéb országbeli	3.265 "
	<hr/>
	5.882 kötet

c./ szakok szerint:

0 /+2/ általános művek; vallás	690 kötet
1 filozófia	80 "
3 társadalomtudomány 3K	
marxizmus-leninizmus	45
társadalomtudományok	442
	<hr/>
	487 "
4 nyelvtudomány 49	
orientalisztika	205
nyelvtudomány	324
	<hr/>
	529 "
5 természettudomány	2.123 "
6 alkalmazott tudományok	
technika, émség. ipar	523
61 orvostudomány	322
	<hr/>
	845 "
7 művészet	309 "
8 irodalom	164 "
9 földrajz, életrajz, történelem, néprajz	655 "
	<hr/>
	5.882 kötet

III. Beszerzési keret felhasználása

a./ forint-keret

könyvre	408.571 Ft
periódikára	264.071 "
orientalisztikai	
könyvekre	30.186 "
kézíratra és régi	
könyvre	31.300 "
	<hr/>
	734.098 Ft

b./ deviza-keret

1.888 kötet könyv	174.750 deviza Ft
553 " periódika	104.000 "
	<hr/>
2.441 kötet	278.750 deviza Ft

B E S Z Á M O L Óa MTA Könyvtára 1960. évi munkájáról

Könyvtárunk 1960. évi tevékenysége megkülönböztető jelentőséget nyert azért, hogy az év tavaszán került sor - az akadémiai intézetek szakmai-politikai felülvizsgálata keretében - a Könyvtár működésének megvizsgálására, amely vizsgálat végén soron a MTA Elnöksége 123/1961.sz. határozatának alapjául szolgált.

Az Elnökség által 1959. december 22-én, 6668/T.szám alatt elrendelt vizsgálatot háromtagú bizottság végezte, Mátrai László lev. tag, könyvtárigazgató vezetésével, Troncsényi-Waldapfel Imre akadémikus, egyet. tanár és Gujdi Barna személyzeti osztályvezető részvételével. A vizsgálat - részben technikai okokból - elhúzódott s így a jelentést az Elnökség a kitűzött 1960. november 11-i időpont helyett 1961. január 27-i ülésén vitatta meg, és hozta az említett határozatot.

Az elnökségi határozat - a Könyvtár munkájának visszatekintő értékelése és jövőbeni feladatainak megjelölése mellett - jórészt a Könyvtár 1960. évi tevékenységének figyelembevételével alakult ki, ilyenképpen ez az évi munkánk mintegy előkészítőjéül, hozzájárulásul is szolgált az Elnökség 123/1961.sz. határozatának. 1960. évi munkánk értékelésénél éppen ezért erre a határozatra, annak jövőbeni munkánk szempontjából igen jelentékeny megállapításaira utalunk.

Könyvtárunk 1960. évi tevékenységét, valamint a megelőző időszakban kifejtett működését, mint folyamatot, az elnökségi határozat a következőképpen jellemzi: "Az Elnökség megállapítja, hogy az MTA Könyvtárában 1959 évvel bezárult egy fejlődési szakasz /kb. 1953-tól kezdődően/, amelynek során a magyar viszonylatban is elmaradott Akadémiai Könyvtár korszerű, tudományos nagykönyvtárrá alakult át, felzárkózott a vezető hazai tudományos nagykönyvtárak sorába. Ezt a szakaszt az alapok lerakása,

a belső szervezés, a könyvtári munkafolyamatok korszerű - mindent egybevetve - pozitív kialakítása jellemezte. Ennek alapján megérlelődtek a feltételei annak, hogy a Könyvtár ~~mind aktívabban~~ kivegye a részét a MTA tudománypolitikai célkitűzéseinek a maga szakterületén való alátámasztásából. /Kiemelés tőlünk./

Az Elnökség a Könyvtár további fejlesztési irányának meghatározásánál helyesnek tartja, hogy "a könyvállománynak is megfelelően a Könyvtár akadémiai jellegét kell alapul venni és ennek megfelelően fejleszteni könyvtári funkcióit és szolgáltató tevékenységét, s emellett a könyvtár bizonyos kutatómunkát is végezzen." /Kiemelés tőlünk./

Hoz, a Könyvtár az 1960. év egyik fő feladatának éppen azt tekintette, és azt állította figyelmé középpontjába, hogy a maga sajátos eszközeivel egyre inkább aktív részesévé váljék az MTA tudománypolitikai célkitűzéseinek, és hogy előkészítse a nagyobb arányú tudományos munka kibontakozásának feltételeit.

A Könyvtár arra törekedett, hogy mindezen új típusú feladatok megvalósításának előkészítését a hagyományos könyvtári munka színvonalas folytatása mellett lássa el. Ennek megfelelően munkája nagyban-egészen az 1960. évi tervelőirányzatok szerint folyt, és a felülvizsgáló bizottság megállapítása szerint "... a könyvtár hagyományos, évek óta kialakult feladatait jól látja el: az újabb könyv- és folyóirattermés rendszeres beszerzése, feldolgozása és a megszokott olvasók számára való kiszolgálása során, jó szakmai színvonalon és összinte segítőkészséggel folyik." /Kiemelés tőlünk./

A bizottság jelentésében említett hagyományos, évek óta kialakult feladatok ellátása mellett 1960 folyamán olyan többirányú munkát végeztünk, amely jellegében az Akadémia tudománypolitikai célkitűzéseibe való aktív bekapcsolódást és a nagyobb arányú tudományos tevékenység megszervezését szolgálja, tehát az új típusú feladatok fejlesztésével és megvalósításának előkészítésével kapcsolatosak. Ezeket kívánjuk - mielőtt egész évi munkánkra és a felmerült problémákra részletesen rátérnénk - bevezető részében megemlíteni.

A Tájékoztatási és Bibliográfiai Osztály keretében megindított tudományszervezési dokumentációs tevékenység a tudományos

kutatás tervezésének, igazgatásának és szervezésének nemzetközi irodalmáról nyújtott tájékoztatással a párt- és állami /ide értve akadémiai/ szervek irányító tudománypolitikai tevékenységét hivatott előmozdítani. Ennek során nagyarányu bibliográfiai /retrospektív, de főleg kurrens/ feltáró munka indult meg, referátumok, rövidített fordítások, kivonatok készültek és bizonyos figyelőszolgálat is kialakult. E tevékenység középpontba állítása kihátolt a szerkesztésre és a cserére is és a Könyvtár több munkatársa is bekapcsolódott a munkába. A Könyvtár /külső, szerződéses munkatárs, Szalai Sándor lev.tagnak, mint szerkesztőnek bevonásával/ előkészítette 1961 évi megjelenésre a "Tájékoztató a tudományos kutatás tervezésének, igazgatásának és szervezésének nemzetközi irodalmáról" c. évi hat számban megjelenő periódika kiadását.

A tudományszervezési dokumentáció, mint ajánlaton akadémiai könyvtári feladat, egyben előkészítője a fenti tárgykörökre irányuló bizonyos könyvtári kutatómunka végsésének is.

Nem új és nem is újtipusú feladat ugyan, de lényegében 1960-ban bontakozott ki a Könyvtár hálózati központi funkciója. Ekkor került sor az akadémiai könyvtári hálózat vonatkozásában, a könyvtárügyi törvény végrehajtásán, aminek alapjául a MTA Elnökének 13/1960. /A.K.20./ sz. utasítása és az ehhez tartozó mintaszervezeti szabályzat szolgált. Az akadémiai könyvtári hálózatra vonatkozó elnöki utasítás megteremtette a hatékony hálózati munka jogi-szervezeti feltételeit.

Nemzetközi kiadványcsere-tevékenységünkben különösen jelentős volt a csere tudománypolitikai funkciója. Ebben a vonatkozásban különösen fontosak a gazdaságilag elmaradott országok intézményeivel létesített kapcsolataink, amelyek a múlt év végén már 25 ázsiai és 18 afrikai állam 167, illetőleg 58 intézményére terjedtek ki.

1960 folyamán előkészítettük és kidolgoztuk a nagyobb arányú tudományos tevékenység tervét és feltételeit. Felmértük Könyvtárunk tudományos munkaerő-kapacitását és a Könyvtárral szembeni reális tudományos igényeket. Ennek alapján nagy vonalakban összeállítottuk a Könyvtár 3 éves tudományos tervét, amely több jelentékeny bibliográfiát és egyéb forrásmunkát foglal magában, mint pl. a kandidátusi és doktori disszertációk bibliográfiája, a régi

akadémiai irattár irodalomtörténeti anyagának feldolgozása, az Arany-levelezés a kritikai kiadásban, az akadémiai kiadási tevékenység 130 évének bibliográfiája stb.

A könyvtárunkban folyt tudományos munkát korábban az jellemezte, hogy sokan foglalkoztak különféle szerteágazó, nagyrészen nem akadémiai könyvtári jellegű témákkal, s ez a tudományos munkát szétforgácsoltta tette. 1960-ban előkészítettük ennek megváltoztatását, olyan értelemben, ahogyan azt az elnökségi határozat alább idézett pontja előírja:

"A Könyvtár hagyományos könyvtári funkcióinak kiegészítőseképpen folytasson a Könyvtár tervébe illesztett tudományos kutató munkát. A kutatómunka terjedjen ki a könyvtártudomány művelése és magasszintvonalu forráskiadványok megjelentetése, továbbá a társadalom és természettudományok története és a kéziratár és egyéb gyűjtemények gazdag anyagának feltárása mellett a tudományszervezés, és a kutatások tervezési kérdéseire is. Ezt a tevékenységet az Akadémia előtt álló tudománypolitikai feladatok és lehetőségek figyelembevételével fokozatosan kell kifejleszteni."

A kutatónapok eddigi rendszerének egyidejű módosítása mellett 1961-től a könyvtári tudományos munka intézményesített, szervezett, sajátosan akadémiai könyvtári jellegű kutatásnak alakul át, s ezzel a könyvtári tudományos kapacitást szinte teljes egészében központi munkatervi feladatként az akadémiai kutatásmunka fordítjuk. E szempont 1960-ban előkészített gyakorlati megvalósítása a MTA Elnökségnek 5/1961 /A.K.6./ sz. utasításában nyer kifejezést.

Végül - 1960 évi munkánk részletező számbavétele előtt - a beszámoló más helyén felsorolt kiadványaink, illetőleg munkatársaink publikációi közül kívánunk néhányat kiemelni. Mindenek előtt az 1960 év folyamán kollektív munkával készült, mind belföldön, mind külföldön elismerést és Könyvtárunk, valamint a magyar tudományos könyvtárigy iránti érdeklődést kiváltott "A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára 1826-1961" c., magyar, orosz és angol nyelven megjelent kiadványt kell emlitenünk. Jó fogadtatásban részesültek "A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának kiadványai" c. sorozatunkban 1960-ban megjelent tanulmányok is, és ugyancsak 1960 folyamán készült a Csere és Folyóirat Csoport munkájaként a "Kurrens külföldi periódikus kiadványok jegyzéke", amelynek összeállításában részt vettek más osztályok dolgozói is.

A bevezetésként itt elmondottakat összefoglalva, megállapíthatjuk, hogy Könyvtárunk 1960 évi munkáját - a beszámoló további részében említett jó néhány probléma mellett is - egyrészt a hagyományos könyvtári funkciók megfelelő színvonalon történt ellátása, másrészt azok a kezdeményezések jellemzik, amelyek Könyvtárunk mind aktívabb résztvételét szolgálják az Akadémia előtt álló feladatokból.

x x x x x

I. VEZETÉS, IGAZGATÁS, SZERVEZÉS

1. Létszám, személyi változások.

Könyvtárunk állománybeli dolgozóinak létszáma 1960 végén 34 fő volt. Kinevezéssel az év folyamán 13 munkatárs került a Könyvtárba, 2 munkatárs kivált a Könyvtár kötelékéből, további 2 munkatársunk nyugdíjba vonult, 1 munkatárs katonai szolgálatra vonult be, 1 pedig egész éven át fizetés nélküli szabadságon volt. /1.sz.melléklet./

A Könyvtár, valamint az osztályok és csoportok vezetésének ellátását a személyi változások közül az alábbiak érintették:

Az 1959 végén nyugdíjba vonult Györkössy Alajos igazgató-helyettes helyét 1960. február 1-én Rózsa György foglalta el, aki Haraszthy Gyula igazgató március 31-én történt eltávozásától kezdve július 1-ig megbízott, attól fogva kinevezett igazgatóként vezeti a Könyvtárat. Az igazgatóhelyettesi teendők ellátásával a PTA Elnöke - osztályvezetői beosztásának megtartásával - április 1-től Horvák Endrét bízta meg.

Az ugyancsak 1959 végén nyugalomba vonult Simonyi Dezső osztályvezetői állásába, a Tájékoztatási- Bibliográfiai Osztály élére Durzsa Sándor, a Folyóirat Csoport élére pedig - Sz.Németh Mária kiválásával - György József került.

A személyi változások, valamint az év folyamán egyes munkaterületeken felmerült újabb szükségletek több átszervezést vontak maguk után, anélkül, hogy a Könyvtár addigi szervezeti keretei megváltoztak volna. Az átszervezések eredményeképpen a Keleti Osztálynál, és a Kézirattár- és Régi Könyvek Osztályánál létszámcsökkenés, a Tájékoztatási- Bibliográfiai, a Feldolgozó, a Gazdasági Hivatalban, továbbá a Fotolaboratóriumban és az év végére bizonyos mértékben a Csere Csoportban létszámgyarapodás történt. A többi osztályok létszámviszonyai általában változatlanok maradtak.

A munka - az említett személyi változások mellett - nagyjából az addigi keretek között, az évi terv előírásainak jegyében és főbb irányainak betartásával folyt. Lényegesebb változás csak a Tájékoztatási- Bibliográfiai Osztályon történt, amely új feladatait létszámban és személyi tekintetben is változott keretek között látta el.

Az említett átszervezések egyik oka az volt, hogy jobb munkaszervezéssel elkészítsük a következő évre az állományon kívül foglalkoztatottak rendkívül megnövekedett számának csökkentését.

2./ Besorolás, bérezés, kitüntetés, jutalmazás.

1960 folyamán összesen 57 dolgozónk részesült, összesen Ft 5.670 összegű béremelésben, 8 dolgozó nyert átsorolást magasabb munkakörbe, közülük 5-nek az átsorolása járt béremeléssel.

Könyvtárunk 2 munkatársát /Galbavy Jozefa, Kovács Ferenc/ "A Szocialista Kulturáért" kitüntető jelvénnel tüntették ki, továbbá 2 munkatársunk 3-3.000 Ft összegű elnöki jutalmazást kapott, 36-an pedig 250-től 1.500 Ft-ig terjedő összegű pénzjutalomban részesültek /2.sz. melléklet/.

3./ Szakképzettség, továbbképzés, tanulmányutak.

Munkatársainknak kb. a fele rendelkezik egyetemi, vagy főiskolai végzettséggel, közülük egy kandidátus, kettő aspiráns. Különösen a középkáderek arányszámának növelését kell szorgalmaznunk a jövőben, minthogy ma még több magasabb képzettségű és magasabban bérezett dolgozónk végez - esetleg nem is szívesen - alacsonyabb kvalifikációt igénylő munkát.

Nem teljesen kielégítő általában dolgozónk könyvtári-szakmai képzettsége sem. Bár munkatársaink közül több olyan /főként vezetői beosztású/ dolgozó van, akit hazai, sőt nemzetközi könyvtári körökben is megbecsült szakemberként ismernek, szükségesnek mutatkozik könyvtári ismeretek színvonalának további növelése. 1960-ban 2 dolgozónk folytatott egyetemi tanulmányokat, mint könyvtár-szakos levelező hallgató, 4 munkatársunk vett részt középfoku könyvtáros-képző tanfolyamon.

Arra kell törekednünk, hogy munkatársaink mindegyike elérje a maga kategóriájában a szakképzettség minél magasabb fokát, s ez - a gyakorlati munkában szerzett, fokozódó rutinnal párusulva - a könyvtári munka színvonalában megmutatkozzék.

Jó elősegítői a szélesebb körű szakmai ismeretek gyarapításának a külföldi tanulmányutak, s örvendetes, hogy ezek száma a múlt évben jelentősen emelkedett /3.sz. melléklet/. Eíg 1959-ben 4 dolgozónk összesen 13 hetet töltött tanulmányuton a Szovjetunióban, illetőleg a Német Demokratikus Köztársaságban, addig 1960-ban

12 munkatársunk összesen 27 héten át vett részt tanulmányúton, illetve konferencián - teljesen a KTA költségén - a Szovjetunióban, Bulgáriában, Romániában, Lengyelországban, a Német Demokratikus Köztársaságban, továbbá Párizsban, Nyugat-Berlinben és Bécsben.

Ezen kívül - az Akadémia erkölcsi és anyagi támogatásával - 3 dolgozónk tett a Szovjetunióban, Mongóliában és Olaszországban összesen több, mint 10 hetes tanulmányi utazást.

Külföldön járt dolgozónk az itthon előre kijelölt szakmai programok alapján nyert gazdag tapasztalatokat jól felhasználták munkájukban, s tájékoztatták azokról a Szakszervezeti Bizottság által rendezett előadásokon munkatársaikat is.

Önkéntes továbbképzés folyt - ha nem is folyamatosan - a Csere Csoportban, a Kézirat- és Régi Könyvek Osztályán és az Olvasószolgálatban, ezek tárgya főként az illető osztály munkájával kapcsolatos szakirodalom megismerése volt. Igen jelentékeny továbbképzési tevékenységet fejtett ki - a technikai személyzet kezdeményezésére - tudományos dolgozónk egy csoportja /főleg a Kézirat- és Régi Könyvek Osztályának munkatársai/, amelynek keretében összesen 36 órában nyújtottak 10 résztvevő számára szakmai, magyar nyelvi, irodalmi és művészeti ismereteket.

Könyvtáraink nyelvismerete - mint azt 24 dolgozónk 23 felső- és 9 középfoku nyelvpótléka is mutatja - jónak mondható. Foghatóan azonban az orosz /általában a szláv/ és a latin nyelvismeret, és passzív nyelvismerettel rendelkező munkatársaink nagy részénél is hiányzik a megfelelő aktív nyelvtudás, aminek hiánya mind a külföldi kiküldetéseknél és tanulmányutaknál, mind pedig Könyvtárunk írásbeli és személyes külföldi kapcsolatainak lebonyolításában észlelhető.

A múlt évben indult egyelőre szerény létszámmal, haladó foku orosz tanfolyam, ez 1961-ben kezdők részére szóló tanfolyammal fog, remélhetőleg a hallgatói létszám növekedésével együtt, bővülni. Kivánatos azonban latin nyelvtanfolyam indítása, valamint általában dolgozónk nyelvtudásának minél szélesebb körre kiterjedő fejlesztése is.

Dolgozónk önképzését célozták az Igazgatóság által kiírt pályázatok, amelyek közül mindössze "A könyvtári beszerzés és használat viszonya az Akadémiai Könyvtárban" c. pályázatra érkezett be

egy pályamunka. Ennek szerzője, Fráter Jánosné, a bíráló bizottság javaslataira 500 Ft jutalomban részesült.

Könyvtárunk dolgozóinak politikai-ideológiai képzettségével, minthogy ez a helyi pártcsoport működésével, illetőleg a politikai-ideológiai oktatással összefüggő kérdés, beszámolónk másik fejezetében foglalkozunk.

4./ Elhelyezés, Munkahelyi és raktárviszonyok.

Lényegében változatlanok maradtak a könyvtári munka nem kielégítő, helyenként rendkívül kedvezőtlen külső keretei. A Kézirat- és Régi Könyvek Osztálya, a Keleti Osztály, az Olvasószolgálat és a Könyvköltészet kivételével az osztályok elhelyezése nem megfelelő. A Csere Csoport és a Feldolgozó Osztály helyiségei zsúfoltak és nem elég világosak /a fűtési panaszokon új fűtőtestek beállításával segítettünk/, a Szerkesztési Osztály, a Polyóirat-csoport és a Tájékoztató- Bibliográfiai Osztály tagjai egymástól elszakítva dolgoztak, többen közülük az ún. nagyraktár dunaparti fülkéiben, ami sem a munkának, sem a könyvállománynak nem válik előnyére. A legrosszabb helyzetben talán a Mikrokönyvtár és a fotolaboratórium van, amely ugyan az évben a földszinten jól berendezett 3 szobából, - közülük a kutatók számára tágas olvasóból - álló új helyiségekbe költöztetett be, ezzel szemben a II. emeleten megmaradt két szobában zsúfolt és szakszerűtlen a mikrofilm-felvevőgép elhelyezése és az üzem további részlege a földemeleten van elhelyezve.

Rendkívül rossz a könyvraktár helyzete. Az évi gyarapodásokat már alig-alig tudjuk hová elhelyezni. Kálmán-utcai pótraktárunk szintén teljesen megtelt, s a cseralap-tartalék itt elhelyezett anyaga évről-évre olyan hatalmas mértékben gyarapodik, hogy raktározását itt tovább megoldani lehetetlen lesz. A helyhiány következtében nemcsak a Nemzeti Kassinó átszervezett állapotban hozzánk került könyvtárát és a Római Történeti Intézet volt anyagát sem tudjuk feldolgozásra előkészíteni, hanem régi könyvanyagunk tekintélyes részét is évek óta összekötözött állapotban, 5 1/2 m-es polcok tetőjén, a forgalomból kivontan kell tartanunk. A használatból ezáltal kieső 16-féle szakba tartozó könyvek jelentékeny részét bizonyára használják az olvasók, s egyes szakokban feltehetően Magyarországon több példányban fel nem leltető művek is találhatóak.

Polyóiratraktárunk zsúfoltságán az üres falfelületek be-

állványozásával, a Kézirattár- és Régi Könyvek Osztálya anyagának elhelyezési gondjain pedig nagy befogadóképességű szekrényeknek a folyosókon történt beállításával átmenetileg tudunk ugyan segíteni, de rövidesen ez utóbbi vonatkozásban is eljutunk oda, ahol a könyvek raktározásánál tartunk; csak folytonos átrákkal tudtuk azok tető alá juttatását biztosítani. Ez rendkívül sok felesleges munkát okoz /az összes ilyen helyszervezés-célratu anyagmozgatás 1960-ban 1152 folyóméter volt/. Nem csökkenti egészen véve raktár-gondjainkat az sem, hogy a könyv-raktárakból még mindig tekintélyes mennyiségű periodika-anyag kerül át a folyóiratraktárba /1960-ban kb. 50 fm/.

Ilyen raktári viszonyok között általános állományrevízióra még akkor sem gondolhatnánk, ha létszámunk azt egyébként lehetővé tenné. Részmunkálatok azonban e téren is folynak. A folyóiratállományt teljes revíziónak vetettük alá, a könyvraktárban - portalanítással egybekötve - kb. 70.000 kötetet revideáltunk. /Itt 418 kötet nem volt fellelhető./ A folyóiratállomány revíziója lehetővé tette, hogy 1961-ben a periódika alfabetikus és helyrajzi katalógusának egyeztetése megtörténhessen. Megkezdődött a Kézirattár állományának folyamatos revíziója is.

Rendkívül kedvezőtlen elhelyezési és raktárviszonyaink felettes szerveink előtt is ismeretesek. Az illetékes szervek részéről több akció indult, egyelőre nagy befogadóképességű pótraktári terület biztosítására. Ezek azonban külső okok miatt még nem vezettek eredményre. Kétségtelen, hogy könyvtárunk számára jelentős segítséget és határfok-emelési lehetőséget jelentene, ha raktári anyagunk /és esetleg technikai üzemrészünk/ egy részét a jelenlegi épületen kívül tudnánk elhelyezni. Helyiségproblémáink teljes megoldását azonban csak megfelelő, erre a célra épült, a fejlődési lehetőséget évtizedekre biztosító külön könyvtárárpület emelése eredményezheti.

5./ Az igazgatás módszerei, munkáértékelések.

A Könyvtár egészét érintő fontosabb szakmai és igazgatási kérdések az év folyamán rendszeresen, havonként /összesen 12 alkalommal/ tartott osztályvezetői értekezleteken kerültek megtárgyalásra. A hozott határozatok - illetékesség szerint - megfelelő szinten kiadott utasításokban és intézkedésekben érvényesültek.

Két alkalommal, féléves időközökben tartottunk a Könyvtár összes dolgozóinak részvételével munkaértékesítő; az osztályok és csoportok - egyrészt az osztályvezetői értékesítőken kapott határozatok végrehajtásával, másrészt az osztályokon belüli elintézést igénylő problémák megoldásával kapcsolatosan - szükség szerint osztály- /csoport/ értékesítőket.

II. ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁS

Könyvtárunk állománya az elmúlt évben, 665 kötetnyi állománycsökkenést lessámítva, 17.543 kötettel emelkedett, ebből 11.661 kötet könyv, 5.882 kötet pedig periódika. Mint a gyarapodást részleteső kimutatásból megállapítható /4.sz.melléklet/,

1./ a könyvek gyarapodásának tényszámai globálisan nem egészen 4 %-os eltéréssel egyeznek a tervszámokkal, ezen belül a vásárolt könyveknél -8.5 %, a csere útján kapott könyveknél +12 % az eltérés. /A kimutatott 11.661 kötetnyi könyvgyarapodásban az OSZK-tól átvett, nemzeti tulajdonba került anyagból származó 2.828 kötetből csak 453 kötet szerepel, minthogy a könyvek nagy részének állománybavétele, munkaerő-kapacitás problémák miatt, még nem történt meg./

A könyvgyarapodás szakok szerinti megoszlása általában megfelelőnek mondható. A természettudományi és az alkalmazott tudományi szakok viszonylagos magasságát az ezekben a tudományágakban folyó alapkutatásokat felülmúló kiadványok fontossága, az orientalistikai kiadványokét pedig Könyvtárunk alapkönyvtári funkciója indokolja. Nem látszik ugyanakkor kielégítőnek a társadalomtudományi /ezen belül a marxizmus-leninizmus/ szakban, valamint az általános műveknél mutatkozó gyarapodás.

Különbös gondot fordítottunk az alapvető fontosságú művek hiányainak pótlására, valamint az osztályok segédkönyvtárainak újabb kézikönyvekkel való ellátására.

Az állományba vett könyvanyag nyelvek szerinti megoszlása kiegyensúlyozott. 27 % magyar nyelven, 17 % a Szovjetunió népeinek nyelvén, 14 % népi demokratikus országok nyelvén, 42 % más idegen nyelven megjelent könyv került állományunkba.

2./ A periódikáknál a beszerzett anyag szakok szerinti aránya bizonyos eltérést mutat a Könyvtár profiljától. A társadalomtudományi periódikák gyarapodási kötetessége ugyanis az egész periódika gyarapodásnak csupán 49.5 %-a, míg a természettudományok 36.1, az orvostudományok 5.5, más alkalmazott tudományok 8.9 %-kal szerepelnek. Az eltérés egyrészt az akadémiai ceták jelentékeny cseréjéből, másrészt a természettudományi alap kutatásokkal foglalkozó folyóiratféleségek számának ugrásszerű emelkedéséből adódik.

A kurrens periódikák száma - az előző évi 4.000-el szemben - 1960-ban 4.200 volt. Folyóiratállományunk kiegészítése terén az elmúlt évben is elsősorban a hiányos évfolyamok kiegészítésére törekedtünk, ami annál inkább fontos, mivel a periódikák pótlása évről-évre nehezebbé, sok esetben lehetetlenné válik. 1960-ban csere útján 554, vétel útján 198 kötetnyi hiányzó periódikát sikerült beszereznünk, 1.711, illetőleg 674 egységben.

A periódika-állomány gyarapodási aránya nyelvek tekintetében a következő: magyar 7.5 %, szovjet 20.5 %, népi demokratikus országbeli 16.5 %, egyéb idegen nyelvű 55 %, vagyis megfelelőnek ítélni mondható.

3./ Különyvűiteményeink számára egyre több, jelentékeny tudós-hagyatékot sikerült megszereznünk. A Kézirattár állománya 1960-ban többek között Angyal Dávid, Balázs Béla, Szentpétery Imre, Dunkl Horbert és mások hagyatékával, valamint Móricz Zsigmond, Babits Mihály, Jókai Mór, Vargha Gyula, Verebély László és más neves személyiségek nagyobb számú kéziratával gyarapodott. Az összes gyarapodás 3.605 egység volt.

Rendkívül jelentékeny volt 1960-ban a régi könyvek gyűjteményének gyarapodása. Vétel útján 139, ajándékozás révén 8 kötet régi, értékes könyv került állományunkba, így 8 nyomtatvány, 9 vetustissima /köztük 3 Dürer-munka/, továbbá Braccianus és Faber humanisták egykori könyvtárának egy-egy kötete.

A Köletki Osztály nyomtatvány-anyagának gyarapodása, amely az összkönyvtári gyarapodásban bennfoglaltatik, 1.130 egység és 1.105 folyóiratszám volt.

4./ Cserekapcsolataink, amelyek hazánkban a mi Könyvtárunkban a legkiterjedtebbek, s amelyek tudománypolitikai vonatkozásairól beszámolónk bevezetőjében már szóltunk, 1960-ban is igen jelentéke-

nyen fejlődtek. Csere-tevékenységünk az elmúlt évben is a tudományos és könyvtári kapcsolatok kiépítését szolgálta, s emellett természetesen Könyvtárunk és hálózatunk állománygyarapításának igen számottevő eszközét képezte. Az év végén 91 állam 1.852 intézményével volt cserekapcsolatunk /5.sz.melléklet/, ami 1959-hez képest közel 10 %-os fejlődést jelent. Könyvtári állományunk gyarapodásában a csere, mint gyarapítási forrás, könyveket illetően - az 1959-i 42 %-kal szemben - 46.5 %-kal, kurrens periódikákat illetően pedig - a múlt évi 83 %-kal szemben - 82.2 %-kal szerepelt.

Lényegesen nagyobb cserekapcsolataink számszerű emelkedéséről a csere volumenének emelkedése. A folyóiratcsere 22.5 %-kal emelkedett; a könyvcsere kötetszámának volumene 10 %-kal csökkent ugyan, de értéke 18.9 %-kal emelkedett, a mikrofilmcsere volumenének emelkedése 84.2 % volt. Cserénk mérlege egészében 5.3 %-os pozitív emelkedést, ezen belül a szovjet csere 55.7 %-os pozitív, a népi demokratikus 16.6 %-os negatív, a többi országok csereje pedig 15.7 %-os pozitív mérleget mutat. A népi demokratikus szektor csere-mérlegének fokozódó negatív volta tükrözi egyrészt azt, hogy a népi demokratikus országokkal folytatott cserénkben nem ragaszkodunk a pénzügyi egyenlőséghez, másrészt azt is, hogy nemcsak az idegen, hanem magyar nyelvű kiadványaink iránt is egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik.

Könyveszerünk adatait elemezve, azt látjuk, hogy a könyvtári csere anyagának 66.3 %-a kerül a Könyvtár állományába, ami az egész anyag értékének 89.9 %-a, míg az egyezményes csere anyagából a kötet-számnak csak 51.6 %-át vesszük állományba, ami az anyag értékének 64 %-át jelenti. Jövő munkánkra vonatkozólag ez a tény ismételten felveti azt a kérdést, hogy az egyezményes csere anyagából ki kellene zárni a Könyvtár gyűjtőkörén kívül eső alkalmazott tudományok anyagát, annál is inkább, mert ezek elhelyezése is nehézségekbe ütközik.

Cseremunkánkban erősödő hangsúlyt kaptak a csereközponti feladatok. Mind nagyobb mértékben engedjük át a megfelelő szakintézeteknek a gyűjtőkörünkől kieső kurrens folyóiratokat. A szétosztás körét kiterjesztettük az akadémiai coltámogatást élvező intézményekre is. A szétosztott kurrens anyag aránya 42.4 %-kal nőtt.

A Könyvtár csere-tartaléka 709.356.10 Ft értékű kiadvánnyal növekedett az év folyamán. A meglévő tartalékból 743 kötet könyvet és 1.087 egység periódikát emeltünk ki, összesen 85.846.12 Ft értékben. Ebből a Könyvtár cserejére és az egyezményes cserekre

712 kötet könyvet és 1.054 egység periódikát 82.362.27 Ft értékben, az Akadémia és a Könyvtár igényeinek kielégítésére, valamint ajándékokra /az egyéni és referáló címeket is beleértve/ pedig 31 kötet könyvet és 33 egység folyóiratot 3.483.85 Ft értékben fordítottunk. Az év végén a tartalék 4.358.853.58 Ft értékben, 52.914 kötet könyvet és 89.977 egység periódikát számolt.

III. FELDOLGOZÁS

A feldolgozó munka szűkét a könyvek feldolgozása képezte. Katalógizálásra és szakosításra került 16.586 mű /1959-ben 16.511/, köztük 1.450 részcímes periódika. A kurrens periódikák folyamatos feldolgozása mellett 1960-ban elvégeztük teljes régi periódikaállományunknak az országos folyóiratcímjegyzék részére történő bejelentését. Kisebbségi mértékű különleges katalógizálás folyt még a Kézirattárban is.

A feldolgozott könyveknek mintegy 2/3-a volt újonnan beszerzett mű, 1/3-át, /5.300 kötet/ a raktárból kiemelt és újonnan feldolgozott un. rekatalógizálendő anyag szolgáltatta. Feldolgozási futószalagunk jelenlegi kapacitása napi 60 mű, ennek és a beérkező, újonnan beszerzett művek számának különbsége szabja meg a rekatalógizálás mértékét. Az orientalistikai művek egyenként is vége felé közeledő rekatalógizálását az elmúlt évben erősen lelassítottuk.

Katalógushálózatunk jelenleg a következő:

1. olvasói betűrendes katalógus,
2. olvasói szakkatalógus /Földrajzi-katalogussal/,
3. szolgálati betűrendes katalógus,
4. sorozatnyilvántartó,
5. helyrajzi katalógus.

A többi gyűjtemény a Folyóirat Csoport, a Kézirattár- és Régi Könyvek Osztálya, a Keleti Osztály és a Mikrofilm-tár katalógusai az illető osztályokon találhatók; e részlegek könyvanyagának címlái azonban - egyelőre az állománytatványok és a Régi Magyar Könyvtár anyagának kivételével - megtalálhatók a fellelt könyvkatalógusokban is. A folyóiratállomány katalógusai közül legfontosabb a periódikák betűrendes és helyrajzi katalógusa. A periódikák decimális szakkatalógusa - lyukkártya alkalmazásával - most áll szerkesztés alatt.

A Könyvtár régebbi, még nem rekatalogizált anyagának céduláit továbbra is külön tartjuk a régi, nagyalakú dobozos betűrendes katalógusban. Míg ennek terjedelme a rekatalogizálás előrehaladásával, ha lassan is, de állandóan fogy, addig az új katalógusok cédula-állománya rendkívüli gyorsasággal - évente kb. másfélszáz-szerrel - gyarapszik. Ha helyhiányunkon a közeli jövőben nem sikerül enyhíteni, úgy belátható időn belül a könyvanyag elhelyezése mellett a katalógusszekrények elhelyezése is gondot fok okozni.

Annak ellenére, hogy modern katalógusaink felállítását csak 1950-ben kezdtük el, máris 5 nagy katalógussal rendelkezünk. Ilyen nagy katalógusok rendje, különösen ha azokat - mint a kezdeti években Könyvtárunkban is történt - nem kellően begyakorolt és gyakran változó személyzet kezeli, csak akkor biztosítható, ha rendszeres katalógusrevízió folyik. Ezt a tevékenységet 4 nagy katalógusnál már évekkel ezelőtt megkezdtük, s a múlt évben is folytattuk.

Az olvasói szakkatalógus	400 fiókjából	63 fiók
a szdgálati betűrendes katalógus	192 "	84 "
a sorosatllylvántartó	108 "	30 "
a helyrajzi	73 "	73 "

tartalmának revízióját végeztük el. Ugyanakkor megteremtettük az olvasói betűrendes katalógus évek óta megoldatlan gyors revíziójának feltételeit is. Ezzel katalógushálózatunk állandó, rendszeres revízió alá kerül.

A katalógusrevízióból és egyéb módon adódó rendszeres javítótevékenység eredményeként 1960-ban 3.300 új leírást /és ennek megfelelő számú cédula-beosztást/ végeztünk.

A régi könyvek katalógizálását - létszámhiány miatt - kénytelenek voltunk lelassítani, hogy egyéb új, szűkebb könyvtári feladatokat végezhessünk. A kéziratok feldolgozása ütemesen folyik. Elkészült a Kézirattár numerus currens anyagának új helyrajzi naplója is. Még a régi idők örökségeként tekintélyes mennyiségű kéziranyag vár katalógizálásra.

Feldolgozatlanok a mintegy 400 db könyvről évekkel ezelőtt készült mikrofelvételek is, amelyeket a nagy katalógusok számára most csak nehézkes visszanolvással lehet feldolgozni. E feldolgozás lehetőségét az elmúlt évben kikísérleteltük, úgy, hogy az

1961-ben megindulhat.

Ami a periódikák katalogizálását illeti, folyóiratállománynak még most sincs teljes egészében a numerus currensre átszámozva. Jelenleg 200 méternyi polc anyag van a régi könyvraktári anyagból kiemelve és átszámozásra előkészítve, és még további anyag kiválogatása folyik. A jelen évben 230 folyóiratot számoltunk át a régi szakokból /1959-ben 328-at/. A múlt évhez képest az elmaradást a folyóirat-jegyzék rajtó alá készítéséből adódó rendkívüli munkák okozták. Az új folyóiratok száma 1960-ban 572 volt. Az 1959-ben beérkezett anyag beszámozásának eredménye 5.601 kötet.

Positív jelenség, hogy ebben az évben, a futószalag észszerűbb megszervezése következtében, ismét megindulhatott a rész-címes periódikák részenkénti, egyedi feldolgozása is. Ez lehetővé tette, hogy ezt az élénk használatnak örvendő anyagot is feltárjuk az olvasók részére.

IV. OLVASÓSZOLGÁLAT, TÁJÉKOZTATÓ- ÉS PROPAGANDA-MUNKA

As olvasóforgalom első sorban a Könyvtár ún. nagy olvasótermében bonyolódott le, de aránylag élénk volt a forgalma a folyóiratolvasónak, a Kézirattár- és Régi Könyvek Osztálya, valamint a Mikrokönyvtár és a Keleti Osztály olvasóhelyiségeinek is. Könyvtárunk - sajátos célkitűzéseinek megfelelően - tömeglátogatásra nem is törekszik, és olvasókat csak akkor szolgál ki, ha azok igazoltan tudományos célra óhajtják szolgáltatásainkat igénybe venni. Ennek megfelelően a kiszolgáltatatott összes kölcsönjegyek száma viszonylag nagyon szerény: az olvasószolgálatnál 628, a kézirattárnál 419 volt. /Akadémikusok olvasójegy nélkül használhatják gyűjteményeinket./ Ugyanebből az okból marad el a könyvtárhasználat számszerű mértéke is a nem kizárólag tudományos jellegű szolgáltatást nyújtó többi hazai nagykönyvtaré mögött. Ennek figyelembevételével is 1961-ben már törekednünk kell arra, hogy bizonyos keretek között a könyvtárhasználat növekedjék.

Olvasószolgálatunk 1960 évi részletes adatai:

	olvasó helyben	helyben olvasott kötet	kölcsönző	kölcsönzött kötet
Olvasóterem	11.129	40.922	5.335	7.088
Folyóiratolv.	3.644	41.602 db.		
Részirattár és rég. k.	2.603	34.126 db.	/csak II.f.év: 71 db./	
Mikro olvasó	432	1.048 "		
Keleti o.	1.359	5.932 köt.		

Az olvasóterem a hét 5 napján napi 11, szombaton napi 8 órában át állt az olvasók rendelkezésére, ez 308 napon 3.234 órának felel meg.

Az állomány védelme érdekében 1960 első felében 1.120 egyéni lap és 2.350 mű nyilvántartás-, illetőleg raktárbeli egybevetésével a kölcsönzések teljes, eredményes revízióját hajtottuk végre. A revízió során szerzett tapasztalatokon okulva, kidolgoztuk a kölcsönzések nyilvántartásának, a nyilvántartások vezetésének és ellenőrzésének új rendjét.

Az olvasók /kölcsönzők/ kiszolgálásának mérve az adott viszonyok között kielégítőnek mondható.

A folyóiratolvasóban határozott emelkedés mutatkozik mind az olvasók, mind a használt egységek számában. A tudományos kutatók száma lényegesen emelkedett, bár az akadémikusok száma csökkent. Jelentősen növekedett a matematikai, orvostudományi művek használata, míg a társadalomtudományi periódikáké csökkent. Minthogy folyóiratokat nem kölcsönzünk, azokat olvasóink és kutatóintézeteink mikrofilm- és gyoraszolát céljaira is igénybe vették. Ez év folyamán 827 folyóirathól 11.155 oldalnyi ilyen rendeltetést teljesítettünk.

Figyelemre méltó Mikrokönyvtárunk látogatottsága. Ezzel szemben a Keleti Osztály forgalma elmaradt a várttól. Ennek fő oka még mindig az orientalista utánpótlásnak 1957-ben bekövetkezett erős csökkenése. Az olvasók nagyobb része akadémiai minősítéssel bír, vagy az egyetemi tanszemélyzethez tartozik. Külföldi kutatók is gyakran és hosszabb időn át használták keleti anyagunkat.

Az olvasószolgálat mellett működött tájékoztató szolgálataunk. Az adott felvilágosítások jellege általában kétféle volt:

technikai, amely rendszerint a katalogus anyagára, vagy valamely könnyen fellelhető adatra vonatkozott /napi 15-20/, vagy tematikai /napi 2-3/, amely már nagyobb utánjárást, több szakmunka átvezetését igényelte. Ez utóbbiak közül az olvasószolgálatunk kéréseit meghaladó igényeket a Bibliográfiai-és Tájékoztatási Osztály előgittette ki.

A propaganda szempontjából az elmúlt év legeredményesebb eseménye a Könyvtárunkról kiadott szép kiállítás, gazdagon illusztrált, bevezetőnkben, valamint a kiadványok felsorolásánál külön is említett ismertető volt. Hasonló jellegű volt az a néhány példányban készült képes album, amelyet az UNESCO-konferencián alkalmából vezető nemzetközi könyvtárosok részére fotolaboratóriumunk felszereléséről és munkájáról készítettünk. Propagandisztikus jellegű volt az új külföldi szerzeményeinkről folyamatosan kiadott jegyzőnk is, valamint az új beszerzésekről köthetként rendezett bemutató kiállítás az előcsarnokban. A színvonalas propaganda-munkát kívántuk szolgálni azzal a 15 nagyobb kiállítással is, amelyet általában épületünk oszlopcsarnokában, ill. díszterménél - egy alkalommal a Közgazdaságtudományi Egyetemen - különleges alkalmakkor rendeztünk. /6.sz.melléklet./

A propagandával kapcsolatban kell megemlékeznünk arról a nyilvánosságról, melyet Könyvtárunk a sajtóban és televízióban kapott. Itt első sorban azokat a közleményeket kell megemlítenünk, amelyeket a MTI adott ki - néhány esetben felvételek kíséretében - Könyvtárunk egy-egy fontosabb munkaterületéről, vagy eseményéről. Ezek a közlemények hosszabb-rövidebb terjedelemben hazai - ritkább esetben külföldi - sajtótermékekbe is bekerültek. Ilyen MTI-közlemények jelentek meg a nemzetközi kiadványcseréről, újabb és nyomtatvány-beszerzéseinkről, újabb kéziratbeszerzéseinkről, a Stein-hagyatékáról. Egyes sajtótermékek önállóan is közöltek cikket Könyvtárunkról, így a fentebb már említett könyvtári ismertető kiadványunkról a "Népszabadság" és a "Népszava", kéziratárunkról az "Élet és Irodalom" írt. Kéziratárunk anyagának megismertetésére a "Magyar Tudomány"-ban több kisebb beszámolót tettünk közzé. Az Erkel-ünnepélllyel kapcsolatosan rendezett kiállításunkat a televízió is bemutatta.

A külföldi szakfolyóiratok közül ez évben a "Knihovnik" ismertette a külföldön is ismert kiadványsorozatunkat /1960.5.sz./

a Moravék /-Bednárné/ és Moravék-Weger főle kis magyar könyvészeti szótárakról együttes ismertetést közölt /a "Magyar Könyvészemle" 1960.2.sz. cikkén kívül/ külön a "Zentralblatt für Bibliothekswesen" /1960.7.sz./ is.

V. BIBLIOGRÁFIA ÉS DOKUMENTÁCIÓ

1960 évi munkatervünkben arra törekedtünk, hogy a tájékoztatósi-bibliográfiai feladatok közül a sajtóosan akadémiai jellegűeket ragadjuk meg. A feladatterv azonban még nem rangsorolta a feladatokat. A munka súlypontozása csak az év folyamán, pontosabban az év második harmadától kezdve következett be.

Bibliográfiai és tájékoztatósi munka

Az elmondottak értelmében a munka előterébe a tudományszervezési tájékoztató-bibliográfiai tevékenység került, ami az akadémiai periódikum tervezett figyeléséből hamarosan kiterjedt dokumentációs munkává fejlődött. Az 1960 évi terv az év folyamán tehát bizonyos átértelmezésen ment keresztül, aminek következtében a munka egyes területein teljesítettük tervünket, más feladatokat viszont /pl. az Akadémia működésére vonatkozó irodalom, akadémiai kiadványok recenzíói/ munkaerő hiányában nem tudtunk teljesíteni.

Külön kell beszélnünk az akadémikus-bibliográfiáról. A tervezés feltételezte, hogy az akadémikusok munkásságukról a kívánt határidőre megküldik bejelentéseiket, a feltételezte azt is, hogy a bejelentések bibliográfiailag pontos, szerkeszthető cianyagot tartalmaznak majd. Az év folyamán azonban nem kaptunk meg minden bejelentést, illetőleg a megküldött bejelentések rendkívül sok utánjárást, kutatást igényeltek. Az osztály ezért ezzel a munkával nem készülhetett el az év végére sem, a gyűjtött anyag rendezése átnyulik 1961-re. Az új tervévben a feladat tekintetében realisabb programot kell kialakítanunk.

Ezen a munkaterületen a főbb évi teljesítményeink:

a./ Tudományszervezési dokumentáció. A munka, amely kezdetben a Könyvtár igazgatójának közvetlen irányításával folyt, kettős célkitűzéssel indult: meg kellett vetnünk a tudományszervezési,

tudománypolitikai nemzetközi irodalom retrospektív szakkönyvtár-
fiájának alapjait; ki kellett alakítanunk - egyelőre referátumok,
fordítások révén - a témakörre vonatkozó kurrens tájékoztatást.

A kettős cél érdekében megindított anyaggyűjtés köre foko-
zatosan bővült, meghatároztuk a gyűjtés tematikáját, megszerve-
tük kb. 80 könyvtárunkba járó folyóirat folyamatos figyelését,
más források rendszeres átnézését. Időközben a legfontosabb, tar-
talmilag legérdekesebb tételekből fordításokat, bő kivonatokat,
részletes referátumokat készítettünk, ezek egy részét sokszorosít-
tattuk, és munkánk mutatványaként megküldtük a MTA vezetőségének,
valamint a magyar tudományos élet néhány vezető szervének. Kezde-
ményezésünk az illetékeseknél jó fogadtatásra talált. Az ily mó-
don elkészült referátumok és nyersfordítások száma 31, lapterje-
delme 225 p. volt. - Az év utolsó negyedében megkezdtük egy két-
havonként megjelenő referáló-lap elkészítését, melynek biblio-
gráfiai rovata számára további 73 tétel referálása /különböző
terjedelmű annotációk, részleges fordítások/ történt meg. A leg-
különbözőbb forrásokból, a folyamatos figyelésből és retrospektív
anyaggyűjtésünkől az év végéig kb. 1.100 bibliográfiai egységet
vettünk nyilvántartásba. Ezek teljes feldolgozása, nyilvántartási
rendszerünk kialakítása még előttünk álló feladat.

b./ Akadémikusok bibliográfiája. A munka eredményeként
az év folyamán 15.150 tétel nyert végleges nyilvántartási formát.
Az MTA elnöksége szept.30-án 83/1960.sz. alatt határozatot hozott
a munka folytatására és az akadémikusok munkásságának további
bejelentésére, ami azonban csak részleges eredménnyel járt.

c./ A doktori és kandidátusi disszertációk bibliográfiá-
jának munkálatai jelentékenyen előrehaladtak. Feldolgoztuk a TMB
által rendelkezésre bocsátott anyagot és azt kiegészítettük az
"Akadémiai Értesítő" és a "Magyar Tudomány" évfolyamából nyerhető
adatokkal.

d./ Tájékoztatási munka. Elsősorban az akadémiai szervek
és a hazai tudományos élet vezető szervei megkeresésére adtunk
írásbeli és szóbeli tájékoztatásokat. Ilyen irányú munkánk fej-
lődésére az a jellemző, hogy egyre több olyan kérdés jelentkezik,
amelynek kielégítése igen munkaigényes, alapos elmélyülést köve-
tel, s akad köztük sokszorosítást érdemlő is. /Pl. a pszichológiai
művek központi címjegyzéke, amely kb. 1.600 tételt tartalmaz./

1961 folyamán foglalkoznunk kell tájékoztató szolgálatunk illetékességi problémáival és a többi nagykönyvtárral a területen is ki kell építenünk a rendszeres együttműködést.

VI. AZ ÁLLOMÁNY VÉDELME

1./ Könyvkötészet és restaurálás.

Házi könyvkötészetünk tervét minden vonatkozásban teljesítette és igen igényes munkát végzett. A régi könyvek gyűjteménye és a keleti-gyűjtemény számára szállított kötése a legszinvonalasabb mértéket is megütik. Könyvrestaurálásra az előbbi évekhez képest aránylag csekély összeg állott rendelkezésünkre, még bevált külső munkatársaink azonban minőségben továbbra is elsőrangú munkát szállítottak, ha a mennyiség - 44 darab - messze el is maradt a korábbiaktól.

Házi könyvkötészetünk teljesítménye 1960-ban 433 kötet egész-, félvászon és félbőrkötés, 763 kötet félkötés és 400 kötet periódika, továbbá többszáz javítás, ugyancsak többszáz doboz és táca készítése és sokféle kisebb munka elvégzése volt.

Külön ki kell emelnünk azt, hogy könyvkötészetünk dolgozóinak munkája - mind annak minőségét, mind pedig annak gyors és pontos elvégzését illetően - más akadémiai intézmények és több alkalommal az Akadémia vezető szerveinek elismerését is kivívta.

Könyvkötészetünk kapacitása mindig messze elmarad a Könyvtár szükségletei mögött. Ezen a téren a közeli jövőben sem várható javulás, bár könyv- és folyóiratállományunk, különösen pedig a régi állomány állapota ezt nagyon indokolja. Hasonlóan fennáll a kapacitás növelésének szükségossége a régi könyvek gyűjteménye, valamint a Keleti Osztály állományaira vonatkozóan is. Csak az utóbbiban kb. 200 kódex és incunabula szorulna újrakötésre, s még több restaurálásra. A hálózat részéről is mind sürgetőbb az igény a könyvkötészet kapacitásának növelésére.

2./ Könyvhygiéne

Állományunk, rendkívül kedvezőtlen raktározási viszonyoknak következtében, fokozott mértékben van kitéve a rongálódásnak és tönkremenetelnek. Különgyűjteményeinken kívül kedvező körülmények között elhelyezve, csak folyóirat állományunk van. Könyv-

állományunk viszont igen nagy részben nem kellően fűthető, nem mindig megfelelően száraz helyiségekben, esetleg ümosztve, összeköthető állapotban van elhelyezve. Ez nemcsak az állomány gondos megőrzését, hanem még tisztántartását vagy szellőztetését sem teszi mindig lehetségesé. Ilyen körülmények között már azt is lényeges eredménynek kell tekintenünk, hogy folyóiratanyagunk nagy részét /mintegy 16.200 tételt/ és a könyvanyag egy részét is /1.600 fm-t/ sikerült portalanítanunk.

3./ Fotó- és mikrofilm

Laboratóriumunk munkáját jóval folyamatosabbá és termelékenyebbé tette az, hogy a fennakadások megelőzése érdekében állandó karbantartó és javító műszerészt alkalmaztunk.

A mikrokönyvtári állomány gyarapodása 566¹ ml, 97.397 felvételben. Megoszlása a gyarapodás módja szerint:

vásárlás	90 ml	8.407 felvétel
csere	19 "	3.145 "
ajándék	6 "	186 "
saját felvétel	451 "	85.659 "
	566 ml	97.397 felvétel

A gyarapodás kiadványfajta szerinti megoszlása:

kézirat	314 ml
régi könyv	76 "
újkorai nyomtatvány	124 "
egyéb	52 "
	566 ml

A Mikrokönyvtár- és Fotolaboratórium munkájára első sorban a megrendelések teljesítése volt jellemző. /A teljesített megrendelések száma 1.862./ A Könyvtár állományának fényképezésére, folyóiratokra, kéziratokra, régi könyvekre stb. vonatkozóan igen sok megrendelés érkezett, ezek között voltak a Könyvtár különféle osztályai számára készített felvételek és fényképmásolatok is. A megrendelések egy része különlegesen kinfilm- vagy lemezreprodukció és azokról készített nagyítás volt, más része egyszerűbb eljárással készített optikai iratmásolat, gyorsmásolat, vagy mikrofilm felvétel. Ebben az évben gyakoriak voltak a "soron kívül" rövid határidőre elkészítendő megrendelések. Kindez természetesen a folyamatos, állományvédelmi jellegű mikrofilmzés rovására ment,

ezért alacsonyok maradtak a teljesítmények a folyamatos mikrofilm-készítés és film-másolás terén. Három fotolaboránsunk közül kettő gyakorlatilag többnyire a megrendelések teljesítésével volt elfoglalva, a harmadikat pedig májustól kezdve a mikrokártyák készítése kötötte le. /Kaufmann-gyűjteményről mikrokártyák külföldi rendelésre/. A mikrokártya felvevőgép kijavítása után ugyanis a tervezett, és korábban az Akadémiai Kiadó által kiállításba helyezett munkaszerőket nem kaptuk meg, s a mikrokártyák készítését saját erőnkől kellett elkezdenünk.

A mikrofilm-feldolgozásban tökéletesítést eredményezett az új, nyomtatott mikrokönyv-leltári napló készítése. A mikrofilm-tároló műanyagorsók 1960-ban már a Könyv-tár saját szerszámainak segítségével készültek.

A Mikrokönyvtár- és fotolaboratórium kísérleti jellegű munkákat is végzett. Mikrokártya felvevő és kidolgozó berendezésünk segítségével az országban elsőnek készítettünk papír mikrokártyákat; kísérleteket folytattunk kataloguscédulák fotomásolása útján történő sokszorosításra és kikisérletestük a mikrofilmolvasó készülékek használatát fényképmásolatok előállítására. Kísérleteket kezdtünk továbbá a mikrokártya és lyukkártya egyesített alkalmazására és kísérletek folynak egy bibliográfiai fényképeződoboz előállításával és használatával kapcsolatban is.

Új feladatokat jelent az október 21-i 90/1960.sz. elnökségi határozat fotolaboratóriumunk számára is, amennyiben az élő akademikusokról arcképgyűjteményt kell létesíteni.

Végül meg kell jegyeznünk, hogy fotolaboratóriumunk kapacitása - kellő számú munkaerő hiányában - az elvégzett sok munka mellett mincse még teljesen kihasználva.

VII. HÁLÓZATI MUNKA

Könyvtárunk hálózati központi funkciójának betöltésében Szerzeményezési Osztályunk, valamint a Csere Csoport - az előző évekhez hasonlóan - 1960-ban is folyamatos segítséget nyújtott az akadémiai intézetek könyvtárainak, előbbi a külföldi beszerzés devizakeretének biztosításával, a tőkés országokból származó

könyvrendelések adminisztrációjával, valamint a diplomanyag osztásával, utóbbi pedig a kiadványcsere központi egyeztetésével, továbbá a devizaigényes folyóiratrendelések koordinálásával és adminisztrációjának ellátásával.

Az év második felében került sor arra, hogy a Bibliográfiai Osztályon belül, annak munkájában is részt vevő 2 munkatárs foglalkoztatásával hálózati csoportot szervezzünk. Ez a csoport látja el a hálózati központi funkció alapvető feladatát, a szakmai-módszertani irányítást, valamint a hálózati KC szerkesztését és az ezzel kapcsolatos egyéb tevékenységet.

Az első teendő a hálózat helyzetének felmérése volt. A csoport munkatársai az év végéig 30 intézeti könyvtárat látogattak meg. A látogatások, valamint a rendelkezésre álló adatok alapján kialakult helyzetkép eléggé kedvezőtlen volt. A felmérés folyamán mutatkozott nehézségek egyik oka az, hogy a hálózati könyvtárak között - az intézetek igen eltérő kutatási területénél fogva - jóformán az Akadémia szervezetéhez tartozás az egyetlen összekötő kapocs; a nehézségek másik forrása a többé-kevésbé önállóan kialakított, igen heterogén módszerek alkalmazása, lényegében a módszerek és eljárások egyöntetűségének csaknem teljes hiánya volt.

Gyűjtőkör szerint a hálózatot alkotó 39 intézeti könyvtár és a Műszerügyi Szolgálat megoszlása a következő:

társtudományi	11
természettudományi	26
vegyes	3

Az állomány nagysága szerinti megoszlás a 39 intézeti könyvtárban:

1000 köteten aluli állományu	7
1000-2000 kötetes "	6
2000-5000 " "	10
5000-10000 " "	4
10.000 köteten felüli "	12

A hálózatban 40 főfoglalkozásu könyvtáros dolgozik. A könyvtárosok közül azonban 22 az 5 nagyobb könyvtárban működik. A mellékfoglalkozásu, valamint a könyvtárral kapcsolatos feladatokat mellékesen ellátó munkatársak száma 16 volt.

Az intézeti könyvtárak lassú együdtése számára meg kellett teremteni az egységes szervezeti kereteket. Ez a munka megindult az

az év második felében a beszámoló bevezetésében már említett elnöki utasítás és a kiadott minta-szervezeti szabályzat alapján, s folytatódott az intézeti könyvtáraknak a helyszínen nyújtott módszertani-szervezési segítség nyújtásával. Ennek során megélénkült és elevenebbé vált a kapcsolat Könyvtárunk és az intézeti könyvtárak között; nagyobb lendületet nyert a könyv- és folyóirat KC-nak, mint egyebek között a rendelés-koordinálás fontos eszközének kiépítése.

A könyvtárak állományának fokozottabb védelme, az egységes nyilvántartási rendszer megvalósítása érdekében, valamint az egységes statisztikai adatszolgáltatás megkönnyítése céljából, a KTA Terv- és Fényműgyi Titkárságával együttműködve, kidolgoztuk az intézeti könyvtárak egységes leltározására vonatkozó utasítást. Egyidejűleg megterveztük, központilag elkészítettük és az intézetekhez megfelelő példányszámban eljuttattuk az 1961. január 1-én életbe lépő új rendszerhez szükséges leltári nyomtatványokat.

A hálózati könyvtárak főbb működési adatai

Az intézeti könyvtárak adatszolgáltatása még korántsem megbízható, Sok a becsült adat, a gyarapodás megoszlása - a leltározás eddigi megbízhatatlansága miatt - bizonytalan; hiányosak, ezért külön nem is tüntethető fel az összállományba beemelt egyéb könyvtári egységekre vonatkozó adatok.

Az előbbi állománykimutatásból 2 intézeti könyvtár adatai /elmaradás, illetőleg használhatatlanság miatt/ hiányoznak; ezek egyikénél előző évi adatot, a másikra vonatkozóan csak összesítési adatot szerepeltettünk.

Összállomány: 487.855 könyvtári egység

1960.évi gyarapodás

könyv	23.223 kötet	1,876.079 Ft értékben
periódika	5.719 évf.	1,330.377 " "

Átlagos könyvgyarapodás intézetenként: 611 kötet

Állománygyarapodásra fordított összeg:

nem devizás beszerzésre: 991.834 Ft

devizás " 2.330.904 "

Összesen: 3,322.738 Ft

Kölcsönzési forgalomból 11 könyvtár jelentett adatot; ezek azonban ugyancsak nem használhatók.

Folyóiratfigyelést illetően 6 könyvtár, összesen 1.281 folyóirat figyelését jelentette.

VIII. A KÖNYVTÁR TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉGE ÉS KIADVÁNYAI

A tudományos munka kollektív eredményeiről a Könyvtár kiadványaival kapcsolatosan részben már beszámoltunk. A Könyvtár további tudományos tevékenysége kisebb részben az intézet éves tervébe beállított munkaközségi formában, nagyobb részben az egyes munkatársak részére a MTA Elnöke által engedélyezett kutatónapok alapján folyt. /Természetesen mindkét kategóriába sok, munkaidőn túli teljesítmény is volt./

1./ Tudományos munka

a./ A magyar könyvtártudomány annotált bibliográfiája

1945-ig vezetője Csapodi Csaba, tagjai Durkó Dalma, Horváth Mária I. Horváth Mária II. és Hajnal Gáspár. Csak a tervezett idő egy hányadát lehetett a munka elvégzésére felhasználni, így ez a fontos és nagyszabású adatgyűjtés távolról sem haladt előre a kívánt mértékben.

b./ Könyvtári szakszótárak munkaközségei vezetője Moravcsik Endre, résztvevői Weger Imre és Bodnár Györgyné. Bár az időhiány okozta nehézségek ennél a munkaközségnél is mutatkoztak, az anyaggyűjtés eredménye - főleg a munkaidőn túl végzett tevékenység folytán - mégis jelentékenyebb volt, mind a cirillbetűs könyvtári rövidítések magyar, angol és német nyelvi polyglott szótárát és az orosz-magyar könyvészeti szakszótárt, mind pedig a nemzetközi szilagyűjteményt illetően. Az előbbi kettő - mennyiben a publikációs lehetőséget sikerül biztosítani - 1961-ben sajtó alá rendezhető.

A másik nagy kategória az un. kutatónap-rendszerben végzett tudományos munka. Az elmúlt évben 21 munkatársunk részesült kutatónapos kedvezményben, éspedig:

Bese Lajos /orientalisztika/,	Rásonyi László /orientalisztika/,
Csapodi Csaba /könyvtártud./,	Sáfrán Györgyi /irodalomtörténet/,
Darabos Pál	Scher Tiborné /orosz-magyar szótár/,
Ferenczy Endre /ókori történet/,	Szentgyörgyi Mária /magyar tört./,
Fülöp Gézáné /irodalomtörténet/,	Tassay Ferenc /magyar-olasz szótár/,
Galbavy Jozsefa /könyvtártud./,	Tőkés László /könyvtártud./,

Gergely Pál /Akadémia-története/,
Juhász Péter /bolgár irodalom/,
Kertész Ivánné /zenetörténet/,
Molnár Zoltán /bibliográfia/
Durzsa Sándor /filológia/

Uray Gézné /orientalisztika/,
Vitályos László /bibliográfia/,
Weger Imre /könyvtártudomány/,
Simon Mária "

Az, hogy a kutatónapokra fordított idő - amely kb. 3 dolgozó egész évi munkájának felel meg - hoz-e ennek megfelelő tudományos termést, kérdéses. Kétségtelen viszont, hogy - a Könyvtár szempontjából többé-kevésbé önkényesen választott témák feldolgozásáról lévén szó - a Könyvtár saját problémáinak feldolgozása, saját értékeinek feltárása és az Akadémiai Könyvtár iránt megnyilvánuló tudományos kutatási igény szempontjából ez az idő nem használható ki a kívánt mértékben. A kutatómunka olyan átszervezésére van szükség, amelyben a kutatások közül mindazokat, amelyek az utóbbi irányokba állíthatók be, a Könyvtár munkatervébe építjük be, míg az egyéb, nem könyvtári szakterületre eső kutatások csak a legindokoltabb esetekben járjanak kutatónap engedélyezésével.

Könyvtárunk 25 munkatársának 1960 évi tudományos munkásságát tükröző, publikált vagy sajtó alatt lévő munkáját beszámolónk 7.sz. melléklete sorolja fel.

2./ Kiadványok

Ez évi kiadványaink közül első helyen kell szólnunk a beszámolónk bevezető részében már említett, "A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára 1826-1961" c. igen szép kiállítású műnyomó papíron, 110 lap terjedelemben készült kiadványról, amellyel régi tervünket valósítottuk meg, s egyben régi adósságunkat sikerült törlesztenünk. A kiadvány létrejöttében nagy szerepük volt a különgyűjtemények /Csapodi Csaba, Sáfár Györgyi/ és a mikrokönyvtár /Tókes László/ munkatársainak, valamint Weger Imre technikai szerkesztőnek. A könyv angol és orosz nyelvű kiadásban is megjelent. A Könyvtárt, annak állományát és munkáját, történetét és jelenét ismertető mind itt, mind külföldön igen kedvező visszhangot keltett.

Más természetű és jellegű a "Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárába járó kurrens külföldi periódikák jegyzéke" c. sokszorosított kiadványunk, amely több mint 500 oldalon ad betűrendes és szakjegyzéket periódika-anyagunkról. A jegyzék anyagának összeállítását és a munka irányítását még Sz. Hémet Mária kezdte meg, a be-

türendes anyag összeállításában legnagyobb része Horváth Máriának, a szakrész elkészítésében Weger Imrének, a kivitelezásban Szentgyörgyi Mária technikai szerkesztőnek volt.

Kurrens kiadványaink közül "A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának kiadványai" c. nyomtatásban megjelenő sorozatunk 4 új, különböző tárgyú kiadvánnyal gyarapodott, ezek többségükben különlenyomatok. Bőségesen van előkészületben további kiadásra váró anyag, s az elkövetkező években erre a célra jóval magasabb költségvetési fedezetet kell biztosítanunk, hogy a sorozatban minél több önálló munka is megjelentethető legyen.

Az "Újabb külföldi beszerezések jegyzéke" c. rotaprint sokszorosítással megjelenő kiadványunkból az 1960-ra előirányzott 10 füzet helyett 12 füzetet /72-83.sz./ rendeltünk meg, ezek közül az év végén az utolsó 3 szám volt nyomdában.

Újdonság volt ezekben a jegyzékekben az előző évekhez képest az, hogy bennük az új folyóiratok és kutatói jelentések adatait is közöltük.

IX. PÁRT- ÉS TÖMEGSZERVEZETI MUNKA

Könyvtárunkban az MSZMP akadémiai pártszervezetének könyvtári pártcsoportja 13 főnyi létszámmal működik, ami 1959-hez képest 6 főnyi gyarapodást jelent. Egy munkatársunk vezetőségi tag. Az év folyamán felmerült önálló párt-alapszervezet létesítésének terve, az illetékes felsőbb pártszervek azonban ezt még nem tartották időszertűnek.

A dolgozóink körében végzett politikai munka, amint ezt az ideológiai képzésben való részvétel, a politikai kérdések iránti érdeklődés növekedése, alkalmi társadalmi megmozdulások, időszaki politikai összejövetelek és ünnepélyek látogatottsága, valamint a pártszervezet iránt a pártonkívüli dolgozók részéről megnyilvánult, fokozódó bizalom mutatta, némileg előrehaladt.

Szervezett pártoktatásban az elmúlt évben (8 párttag és 7 pártonkívüli dolgozónk vett részt, valójában azonban ezek száma, ha az egyetemi, szaktanfolyami oktatásban résztvevő, s ott kötelezően ideológiai tárgyakat is tanuló munkatársakat, továbbá a szak-

szervezeti bizalmi akadémia előadásainak hallgatóit is számítjuk, nagyobb.

A Magyar Közalakalmazottak Szakszervezetének Könyvtárunk valamennyi dolgozója tagja. A könyvtári alapszervezet szakszervezeti bizottsága szervezte a könyvtári dolgozók által vezetett - korábban már említett - nyelvtanfolyamokat, ismeretterjesztő előadásokat, külföldön járt munkatársak beszámolóit; gondoskodott a dolgozók szociális problémáinak, kulturális ellátottságának intőzéséről. 1960-ban 2000 Ft összegű szakszervezeti szociális juttatást és 5.850 Ft állami segílyt, ugyancsak 2000 Ft összegű támogatást nyújtott kulturális és sport-célokra; 43 könyvtári dolgozó és ezek 13 gyermeke üdült szakszervezeti és akadémiai üdülőkben.

1960 március 1-én alakult meg a KISZ akadémiai hivatali és könyvtári alapszervezete, ehhez Könyvtárunk több nem KISZ korosztálybeli dolgozója is segítséget nyújtott. Könyvtárunkból 12 fiatal dolgozó a KISZ tagja, ketten közülük az alapszervezet vezetőségének tagjai. KISZ-tagjaink - a Sz.B.-gal közösen - klubesteket, időszaki témákról szóló előadásokat, beszámolókat, filmetvetéseket szerveztek. A KISZ alapszerv kezdeményezésére indult a könyvtári dolgozók szakmai továbbképzését szolgáló előadásorozat, amelynek egyes előadásait a Könyvtár erre felkért vezető munkatársai tartják.

A Könyvtár vezetősége és a pártcsoport, illetőleg a tömegszervezetek együttműködése jó. A pártcsoport bizalmija és a Sz.B. elnöke és titkára rendszeresen részt vesz az osztályvezetői értekezleteken; az Igazgatóság minden előzetes véleménycserét igénylő esetben tájékozódik a társadalmi szervek álláspontjáról.

A Könyvtárunkban folyó politikai-ideológiai munka, az itt felsorolt pozitívumok és az előző évhez viszonyítva megállapítható előrehaladás ellenére, mégsem kielégítő, intézetünk egészének politikai arculata még nem éri el a szocialista tudományos intézménnyel szemben támasztható mértéket.

A politikai téren, társadalmi munkában tapasztalt aktivitás nem áll arányban sem a dolgozók megnövekedett létszámával, sem szakmai felkészültségével és műveltségével, még kevésbé a tudományos kutatómunka terén ránk háruló feladatokkal. Politikai-ideológiai kérdésekkel, társadalmi megmozdulásokkal szemben még jó néhány munkatársunk passzivitást, közönyösséget vagy ennek látszó elszármazást

tanusít; tapasztaltabb munkatársaink a fiatal dolgozók szakmai irányítása közben gyakran elmulasztják azt, hogy a politikai aktivitás fontosságára, az ideológiai képzés jelentőségére az utóbbiak figyelmét felhívják.

A politikai légkört még lényegében lojalitás és jóindulatu közömbösség jellemzi. A Könyvtár vezető munkatársai még nem szereztek érvényt annak az elvnek, hogy a vezetőknek nemcsak beosztottjaik szakmai, hanem politikai-emberi fejlődésével is foglalkozniuk kell. Ehhez, valamint a Könyvtár munkája színvonalának emeléséhez nem nyújtott elég segítséget a Szakszervezeti Bizottság sem, amelynek aktívabb válása mindenképp kívánatos.

Pártcsoporthunk, s a vele együttműködő tömegszervezetek aktivistáinak legfontosabb feladata, hogy a Könyvtár fejlődése szempontjából oly fontos, mostkövetkező időszakban a politikai téren mutatkozó fogyatékoságok a meggyőzés, céltudatos nevelőmunka, s nem utolsósorban a személyes példamutatás eszközével fokozatos megszüntetését elérjék.

X. A KÖNYVTÁR KAPCSOLATAI

1./ Fenntartó intézménnyel, felsőbb hatóságokkal

Fenntartó intézményünk vezetőivel és különböző szerveivel fennálló kapcsolataink jók. A MTA elnöke, főtítkára, az elnökség néhány tagja /alelnök, főtítkárhelyettes/ állandó érdeklődéssel figyelik és támogatják a Könyvtár munkáját: tudományos tevékenységükkel és hivatalos ténykedésükkel kapcsolatosan igénybe is veszik szolgáltatásait. Ugyanezt állapíthatjuk meg a MTA legfontosabb szerveiről: az elnökségi titkárságról, a személyzeti osztályról, a gazdasági titkárságról, a nemzetközi kapcsolatok osztályáról, amelyek a maguk illetékességében egyformán a legnagyobb megértéssel fogadják a Könyvtár igényeit és a lehető legnagyobb mértékben igyekeznek azokat kielégíteni. Ugyancsak zavartalan, jó a viszony az Akadémia egyes osztályainak vezetőivel és a TMB vezetőségével is.

A szakmai felügyeletet gyakorló Művelődésügyi Minisztériummal, ill. annak illetékes osztályaival való kapcsolatunk hasonlóan kifogástalannak mondható. Az illetékes vezetők és előadók élénk

érdeklődést tanúsítanak Könyvtárunk problémái iránt, és az elmúlt évben több alkalommal is részt vettek fontosabb értekezleteinken.

2./ Könyvtári és egyéb intézményekkel

Rendszeresen részt vesszünk a nagy országos könyvtárügyi vállalkozásokban: új szerzeményeinkről és az 1945 előtti nyomtatványainkról feldolgozásukkor megfelelő számú cédulát küldünk a Központi Címjegyzék számára, és a Külföldügyi Minisztérium rendelkezése értelmében a Külföldi Folyóiratok Központi Címjegyzéke részére a múlt évben bejelentettük teljes külföldi periódikaállományunkat. Ugyancsak folyamatosan jelentettük Önyomtatvány-gyűjteményünk kataszteri lapjait a tervezett Önyomtatvány-KC részére.

A könyvtárközi együttműködésre, illetőleg Könyvtárunknak az ország kulturális életében való részvételére jellemzőek a Könyvtár munkatársainak könyvtári, vagy tudományos megbízásait és szerepléseit feltüntető, beszámolóink 8.sz. mellékletében felsorolt adatok.

Élénknek mondható együttműködésben állunk külföldi és hazai könyvtárakkal. Könyvtárunk három nemzetközi szervezet tagja: az ASLIB /Association of Special Libraries and Information Bureaux/ és a FID /Fédération Internationale de Documentation/ mellett fenntartottuk a Kant-Gesellschaft-tagságunkat is, mely utóbbtól ennek fejében értékes kiadványanyagot kapunk. Külföldi könyvtári cserepartnereinkkel kapcsolatunk igen szívélyesnek és hasznosnak, a nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés terjedelme is kielégítőnek mondható.

Hazai könyvtárainkkal fennálló kapcsolatunk szintén fejlődést mutatott a múlt évben. Most is nagyobb számú kiadványt juttattunk hálózatunkon kívül álló magyar könyvtáraknak /1.446 kötet könyvet kb. 25.000 Ft értékben, és mintegy 2.600 periódikaegységet/, küldtük az OSZK-nak, a debreceni Egyetemi Könyvtárnak, az Országos Pedagógiai Könyvtárnak, a patronálásunk alatt álló székesszérvári Megyei Könyvtárnak stb. Különgyűjteményeink jelentékeny segítséget nyújtottak a Réprajzi Múzeumnak, a keszthelyi Helikon Múzeumnak, a kolembéri Tompa Múzeumnak, a b-jai Herman Ottó Körnek, a tihanyi Balaton-Kiállításnak és a Matematikai Kongresszus kiállításának. Társadalmi munkában vőgzett lektorálásokkal támogattuk a "Magyar Könyvszemle" szerkesztését, és esetenként részt vettünk a Szabványügyi Hivatal munkájában.

A testvérkönyvtárakkal való együttműködés egyik megnyilvánulási formája a tapasztalatcsere. Könyvtárunkban tapasztalatcsereén voltak a következő intézetek dolgozói: Országos Széchényi Könyvtár, Budapesti Egyetemi Könyvtár, Országos Műszaki Könyvtár, Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ, Budapesti Műszaki Egyetem Könyvtára, Országos Pedagógiai Könyvtár, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Budapesti Orvostudományi Egyetem Könyvtára, Állami Gorkij Könyvtár, Pécsi Egyetemi Könyvtár, Szegedi Orvostudományi Egyetem Könyvtára, Központi Statisztikai Hivatal Könyvtára, Fémipari Kutató Intézet, Földtani Intézet, Geofizikai Kutató Intézet, Országos Levéltár, Magyar Távirati Iroda, Párttörténeti Intézet, Szabványügyi Hivatal.

A magunk részéről az Országos Széchényi Könyvtár, a Budapesti Műszaki Egyetem Könyvtára, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, az Állami Gorkij Könyvtár, és az Országos Levéltár munkájával ismerkedtünk meg.

Es alkalommal különösen a sokszorosítási eljárásokat és a tömör raktározást, a Történeti Múzeumban pedig a restaurálási eljárásokat tanulmányoztuk. Kollektív tanulmányi kirándulást tett Cserecsoportunk Martonvásárra, a Mezőgazdasági Kutató Intézetbe.

Könyvtárunk a tudományos könyvtárak által közművelődési könyvtáraknak nyújtott patronálás keretében a Fejér-megyei állami közművelődési könyvtári hálózatot támogatta. Ennek során 364 kötet könyvet juttattunk a megyei könyvtári hálózat állományának gyarapítására.

3./ Külföldi látogatóink

Az elmúlt évben nagyon megnövekedett külföldi látogatóink száma is. Nevezetesebb idegen látogatóink a következők voltak: Könyvtári kormányküldöttség az NDK-ból, Kurt Brückmann, a Felsőoktatási Állami Titkárság Könyvtár Osztályának vezetője vezetésével, az UNESCO kiadványcsere konferencia résztvevői közül külön is többek között E.N.Peterson /UNESCO osztályvezető/, Waller Sándor /UNESCO osztályvezetőhelyettes/, valamint a konferencia több külföldi résztvevője is, továbbá szovjet, nyugatnémet, francia, osztrák, jugoszláv könyvtárosok, a bratislavai Univers.Kniznica 2 osztályvezetője, a hradeckrálovi és a brnói könyvtárak 2 vezető dolgozója, a Szovjetunióból a Gorkij-Intézet munkatársai, valamint történészek, Romániá-

ből nyelvészek és történészek, Nyugat-Németországból, Dániából és az USA-ból egyetemi tanárok, J. Stummvoll, az ENSZ könyvtár igazgatója /Bécs-New York/ és Peinsipp budapesti osztrák követ, V. Potok /Moszkva/, H. Barth /Halle/, Pr. Chandra /Bagdad/, N. Steinitz /Berlin/, Halász Boriska /Marosvásárhely/, Mohammed el-Fasi /Rabat/, F. Livescu /Bukarest/ és a finnugor kongresszus több résztvevője. Magában a Keleti Osztályunkon 48 külföldi 90 esetben tett látogatást.

A Keleti Osztály anyagát használták: E. Szervortyan, a moszkvai Keleti Intézet Török Osztályának vezetője, Vanduj, a Mongol Tudományos és Felsőoktatási Bizottság Nyelvtudományi Intézetének főmunkatársa, Badamhatan tanársegéd /Ulan-Bator/, W. Drimba turkológus /Bukarest/, S. Triaraki /Varsó/, E. Cheddes prof. /Kairo-New York/.

Az olvasótermet használták: A Szovjetunió Tudományos Akadémiája Történeti Osztályának titkára, a Gorkij Intézet két munkatársa, a leningrádi Irodalomtörténeti Intézet két munkatársa, két lengyel történész, egy lengyel bányász, egy bolgár történész, egy vietnami kandidátus, Tesla prof. /USA/, négytagú román történész küldöttség és mások.

II. GAZDÁLKODÁS

A HTA Könyvtárának 1966 dec. 31-i mérlege /9.sz. melléklet/ szemben az előző évi mérleggel 3,053.900 Ft tiszta alapnövekedést mutat. Ez megoszlik részben a fotolaboratóriumi berendezésekben /66.900 Ft/, részben a könyvkötészeti /2.000 Ft/ és egyéb könyvtári berendezésekben /241.000 Ft/, főként pedig a könyvtári állományban beállott gyarapodás /2,085.800 Ft/ között.

Az ún. vastartaléknál, egyéb készletnél 658.200 Ft gyarapodás mutatkozik. A fotolaboratóriumi berendezések és egyéb berendezések gyarapodása nagyrészt beruházási keretből jött létre. A könyvtári állományfejlődés részben a költségvetés idetartozó fedezetéből, részben a külföldről beérkezett csereanyag állománybavétele folytán keletkezett.

A Könyvtárnak két részlege dolgozik elszámolás alá tartozó anyagfelhasználással, a kúttárat és a fotolaboratórium. 1966 évben rendelte el a Könyvtár Igazgatósága a könyvkötészeti anyagel-számolást anyagnorma szerint. Több helyen jártunk tapasztalatcserén,

és a törvényes előírásoknak megfelelően, a Könyvtár sajátos munkáját figyelembe véve szerveztük meg az anyagelszámolást, mely szerint az anyagnorma által megállapított anyag kerül kiutalásra egy-egy munkamenethez.

Az elszámolásoknak ez a rendje lehetővé teszi a készlet-felhasználásnak az előző évvel szembeni összehasonlítását. Az erre vonatkozó kimutatás szerint a kötésszeti anyagoknál az 1959 évi 26.870 értékkel szemben 18.079 értékű felhasználás mutatkozik. A különbség az 1959 végén megkezdett, és tulnyomó részben 1960-ban elvégzett munkához felhasznált anyagok értékeiből adódik.

A könyvkötészeti anyagok záróértéke 6.300 Ft-al meghaladja a nyitókészlet értékét.

A fotolaboratórium új anyagelszámolása szintén 1960-ban nyert rendezést végleges formában. Ennek értelmében szerveztük meg az elszámolás menetét, mely szerint egyénenként számol el minden dolgozó havonta a raktárból igényelt anyaggal. Az elszámolás alá vont fotoanyagok felhasználása 1959-ben 58.600 Ft volt, 1960-ban 62.400 Ft. A két év kevés eltéréssel fedi egymást. Megemlítendő azonban, hogy fotoanyag vásárlásra 1960-ban 130.000 Ft-ot terveztek s ebből mindössze 63.890 Ft-ot költöttek el. A tervezett összegnek több mint a fele nem került elköltésre, hanem nagy részét szárolásra ajánlottuk fel.

Az 1960 év folyamán a központi anyagraktárban elvégzett leltározás során az irodaszerekkel és egyéb anyagoknál említésre méltó eltérés nem volt, a fotoanyagok hiánytalanul megvoltak, egyedül a könyvkötészeti anyagoknál kellett rendezni a könyvszerinti készletet a valóságnak megfelelően. Itt hiányok és többletek mutatkoztak, mivel az elmúlt négy év alatt a kötésszeti anyag a munkahelyen tárolt és egyszer sem lett teljes egészében felmérve.

Az eltérések tehát a négy év alatt fokozatosan álltak elő. Itt netto hiányt 446.56 Ft-ot írtunk le a törvényes előírásoknak megfelelően.

A Pénzügyminisztérium részére negyedévenként beszámolót készítettünk, év végén pedig évi beszámolót, mérleggel. Naponta ellenőriztük a kimenő számlákat /foto rendelések/, a rendszeres záráásokat és főkönyvi kivonatokat elkészítettük.

A könyvelés netto forgalma 1960 évben	34,070.138.49 Ft
" " " " " "	125,268.907.49 " volt

Gazdasági jellegű volt az a dokumentációs revízió, amelyet a MTA ellenőre, Gyimesy Jánosné június végén 2 hétig folytatott pénzügyi működésünk egyes vonatkozásait illetően és amely apróbb hiányosságok kijavítását eredményezte, általában azonban megnyugtató eredménnyel járt.

Budapest, 1961. április 20.

Róza Gy
/Róza György/
a MTA Könyvtárának
igazgatója

M E L L É K L E T E K

1. sz. melléklet

A Könyvtár 1960-ban kinevezett munkatársai:

Arany Józsefné /műszaki III./	febr. 16.
Durssa Sándor /tud.osz.vez./	jun. 1.
Gerendás Istvánné /tud.m.társa/	máj. 5.
Jáky Klára /műszaki III./	jan. 1.
Kempner Pálné /tud.fő m.társa/	febr. 15.
Madarassy Béláné /tud.m.társa/	febr. 4.
Milosits Emilné /tud.techn.m.erő/	febr.15.
Moll Jánosné /adm.űi.II./	okt.15.
Hagy Imréné /kísérítő II./	jun. 1.
Németh Éva /adm.űi.II./	nov. 1.
Pellérdy Gábor /műszaki III./	ápr. 1.
Rózsa György /igazgató h./	febr. 1.
Simon Mária Anna /tud.fő m.társa/	jul. 1.

Helyettesítő:

Simon Erzsébet /műszaki III./	dec. 1.
-------------------------------	---------

A Könyvtár állományából kiváltak:

Haraszthy Gyula /igazgató/	márc.31.
Sz.Németh Mária /csoport vez./	márc. 31.

Huzdiba került:

Hartay Erzsébet /tud.fő m.társa/	okt. 15.
Varga Mária /techn.m.erő/	ápr.30.

Katonai szolgálatra bevonult:

Pellérdy Gábor /műszaki III./	nov.18.
-------------------------------	---------

Egész éven át fizetés nélküli szabadságon volt:

Fekete Györgyné /tud.munkatárs/	
---------------------------------	--

2.sz. melléklet

Előbbre sorolás 1960-ban:

35 munkatárs	márc. 1.
1 "	ápr. 1.
11 "	jún. 1.
1 "	júl. 1.
9 "	nov. 1.
57 "	

alapbér Ft

3.640

170

870

300

690

5.670

Az 57 munkatárs közül 5 alapbéremeléssel, 3 alapbéremelés nélkül nyert átsorolást magasabb munkakörbe.

Kitüntetések:

"A Szocialista Kulturáért" kitüntető jelvényben és 800-800 Ft pénzjutalomban részesült:

- Galhavy József osztályvezető és Kovács Ferenc tud.munkatárs.

3.000 Ft elnöki jutalmat kapott:

- Kenéz Ernő osztályvezető és Moravcsik Endre osztályvezető.

1.500 Ft jutalmat kapott:

- Weger Imre csoportvezető.

1.000 Ft jutalmat kapott:

Székely Dániel tud.munkatárs.

800 Ft jutalmat kapott:

- Csapodi Csaba osztályvezető, Hérváth Mária II.tud.munkatárs.

700 Ft jutalmat kapott:

Gergely Pál tud.főmunkatárs,
Tassó Ferenc tud.főmunkatárs.

600 Ft jutalmat kapott:

- Besz Lajos tud.főmunkatárs,
Bodnár Györgyné mb.csoportvezető,
Horváth Mária I. tud.főmunkatárs,
Lenhardt Antalné tud.főmunkatárs,
Pétervári Lászlóné tud.munkatárs,
Ritók Zsuzsanna tud.főmunkatárs,
Vitályos László tud.főmunkatárs.

500 Ft jutalmat kapott:

Fekete Géza tud.főmunkatárs,

Frankl Sándorné műszaki II. munkatárs,
Fráter Jánosné tud.főmunkatárs,
Sáfrán Györgyi tud.főmunkatárs,
Sz. Hémet Kária csoportvezető,
Szentes Miklós műszaki II. munkatárs.

400 Ft jutalmat kapott:

Implom János tud.techn.m.őrő,
Jóni Lajos műszaki III. munkatárs,
Keszthelyi Pál tud.techn.munkaőrő,
Petr Margit műszaki III. munkatárs,

350 Ft jutalmat kapott:

Horváth Mária II. tud. munkatárs, .
Viktor Mária, Arany Józsefné műszaki III.

300 Ft jutalmat kapott:

Czagány József tud.techn.munkaőrő,
Jordán Istvánné tud.techn.munkaőrő,
Nagy Imréné kisegítő II. munkatárs,
Simon Jánosné kisegítő II. munkatárs,

250 Ft jutalmat kapott:

Deményi Isabella tud. munkatárs,
Szabó Andrásné kisegítő II. munkatárs,
Szabó Mária kisegítő II. munkatárs,

200 Ft jutalmat kapott:

Papp Rozália ipari tanuló

Kitüntetések és jutalmazások száma:

33

Jutalmazások összige:

24.750 Ft

3.sz. melléklet

Külföldi tanulmányutak:

	szocialista országokban		tőkés országokban	
	fő	nap	fő	nap
akadémiai költségen	6	91	3	21
akadémiai támogatással	2	49	-	-
meghívásra	-	-	1	28
tanulmányutak összesen:	8	140	4	49

Részletezés:

1. Akadémiai költséggel

a./ szocialista országokban:

1. Rózsa György igazgató, Szovjetunió és román Népköztársaság, akadémiai könyvtárak és tudományos intézetek munkájának tanulmányozása 28 nap
2. Moravcsik Endre osztályvezető, Bolgár Népköztársaság, akadémiai és nemzeti könyvtár tanulmányozása 14 nap
3. Nihályi Gusztáv tud.könyvtáros, Szovjetunió, a nemzeti kiadványcsere tanulmányozása tudományos könyvtárakban 7 nap
4. Tőkés László csoportvezető, Lengyel Népköztársaság, könyvtárak és dokumentációs intézmények foto-másoló munkájának tanulmányozása 14 nap
5. Weger Imre csoportvezető, Szovjetunió, a gruziai akadémiai könyvtárban a hálózati munka módszereinek, új épület tervének, cserekapcsolataink kérdéseinek tanulmányozása 14 nap
6. György József csoportvezető, Német Demokratikus Köztársaság, folyóirat-szolgálat és szervezeti kérdések tanulmányozása 14 nap
7. Frankl László csoportvezető, Csehszlovákiaiban 4 nap

b./ tőkés országokban:

8. Kendz Ernő osztályvezető, Franciaország, tudományos nagykönyvtárak állománygyarapítási tevékenységeinek tanulmányozása 8 nap
9. Székely Dániel tud.munkatárs, Ausztria, tájékoztatási módszerek és dokumentációs eljárások tanulmányozása 7 nap
10. Tőkés László csoportvezető, Német Szövetségi Köztársaság, részvétel az ISO konferenciáján; szabványosítási problémák, fotoeljárások tanulmányozása 3 nap

II. Akadémiai támogatással

a./ szocialista országokba:

10. Bese Lajos tud.könyvtáros, Mongol Népköztársaság, Szovjetunió, nyelvjárás tanulmányozása Mongóliában; részvétel a moszkvai orientalisztikai kongresszuson 35 nap
11. Uray Géza tud.könyvtáros, Szovjetunió, részvétel az orientalisztikai kongresszuson 14 nap

III. Meghívásra

12. Tassó Ferenc tud.főmunkatárs, Olaszország, irodalmi előadás tartása, Alfieri-kutatás 28 nap

- - - -

4.sz.melléklet

Állománygyarapodás

I. Könyvek

*10.0:10.0. melléklet
lehet: éppen más
gyarapodási adatok
(25 ezer)!*

1./ Állományba vett könyvek:	10.700 mű	12.326 kötet
állománycsökkenés		
/kiemelt fölső és duplum		
és átadott példányok stb/	521 "	665 "
tényleges gyarapodás	10.179 "	11.661 "
/tervszám: 12.140, teljesítés: 96 100% /		

2./ A gyarapodás megoszlása

a./ a gyarapítás módja szerint:

kötelezpéldány	2.310 kötet
akadémiai kiadvány	269 "
vétel	2.464 "
cseré	5.739 "
raktári anyag	804 "
nemzeti tulajdonba vett anyag	453 "
ajándék	268 "

12.326 kötet

b./ a kiadványok eredete szerint: ~~107~~

magyar	3.279 kötet
szovjét	2.126 "
népi demokratikus	1.706 "
egyéb országbeli	5.215 "

12.326 kötet

c./ szakok szerint:

0 /+2/ általános művek, vallás	972 kötet
1 filozófia	435 "
3 társadalomtudomány 3K	
marxizmus-leninizmus	116
társadalomtud.-ok	911 1.027 "
4 nyelvtudomány 49	
orientaliztika	1.130
nyelvtudomány	822 1.952 "
5 természettudomány	1.317 "
6 alkalmazott tudományok	
technika, mezőgazda- ság, ipar	1.342
61 orvostudomány	191 1.533 "
7 művészet	637 "
8 irodalom	2.324 "
9 földrajz, életrajz, történelem, jogtud.	2.129 "

12.326 kötet

c./ a csere keret felhasználása

rendes cserére	800.653 Ft
egyezményes cserére	218.702 "
tiszteleti és referáló	
példányok kiküldésére	<u>74.838 "</u>
	1.094.193 Ft

IV. Hálózat ellátása
juttatás más könyvtáraknak

a./ deviza-keretből

hálózati könyvtárak részére: könyvre	352.695 deviza Ft
periódika	<u>459.000 "</u>
	811.695 "

akadémikusok és akadémiai		
kutatók részére:	könyvre	36.034 deviza Ft
	periódikára és	
	különlenyomatra	<u>40.000 "</u>
		76.034 deviza Ft

b./ cseréből, fölüspéldányokból, duplumokból stb.

hálózathoz tartozó könyvtáraknak:

könyv:	2.170 mű	2.240 kötet
periódika:	<u>1.162 évf.</u>	<u>8.004 egység</u>
	3.352 mű	
	111.évf.	10.244 egység

hálózaton kívüli könyvtárak részére:

könyv:	1.413 mű	1.446 kötetben
periódika:	<u>383 évf.</u>	<u>2.638 egység</u>
	1.796 mű	
	111.évf.	41.084 egység

5.sz. melléklet

Nemzetközi csere

a./ Az 1960-ban 91 állam 1.852 intézményével folytatott kiadványcsere részletezése:

EUROPA /27 állam, 1.322 intézmény/

Albánia	1	Lengyelország	90
Anglia	102	Luxemburg	2
Ausztria	50	NDK	63
Belgium	46	NSZK	118
Bulgária	9	Norvégia	13
Csehszlovákia	44	Olaszország	158
Dánia	23	Portugália	20
Finnország	32	Románia	43
Franciaország	122	Spanyolország	48
Görögország	11	Svájc	42
Hollandia	40	Svédország	42
Irorság	2	Szovjetunió	105
Island	3	Vatikán-állam	3
Jugoszlávia	90		

ÁZSIA /25 állam, 167 intézmény/

Afganisztán	1	Jordánia	1
Burma	2	Kína	3
Ceylon	3	Korea	3
Cyprus	2	Libanon	5
ÉAK Szaíria	3	Malájföld	1
Fülöp-szigetek	2	Mongolia	2
Hong Kong	1	Pakisztán	2
India	44	Singapore	4
Indonézia	7	Thaiföld	1
Irak	2	Törökország	10
Irán	4	Vietnami Dem.Közt.	1
Israel	7	Vietnam, Dél-	2
Japán	54		

AFRIKA /18 állam, 58 intézmény/

Algéria	8	Marokkó	2
Angola	1	Mozambique	1
Délafrikai Unió	12	Nigéria	1
ÉAK Egyiptom	10	Portugál Guinea	1
Etiópia	1	Rhodésia	1
Ghana	3	Szenegál	3
Guinea	1	Szudán	1
Kongó	4	Tunézia	6
Malgas	1	Uganda	1

AMERIKA /17 állam, 280 intézmény/

Argentina	26	Kuba	3
Brasília	20	Mexikó	12
Chile	10	Paraguay	1
Dominikai Köst.	1	Peru	5
Ecuador	2	Puerto Rico	1
Guatemala	1	Uruguay	7
Haiti	1	USA	154
Kanada	21	Venezuela	9
Kolumbia	6		

AUSZTRÁLIA és OCEÁNIA /4 állam, 25 intézmény/

Ausztráliai Állam-		Új Kaledónia	1
közösség	18	Új Zéland	5
Tasmania	1		

/A Szovjetunió, Kína, Csehszlovákia és Bulgária összes akadémiai intézetei 1-1 tételként szerepelnek, minthogy központosítva bonyolítják le a cserét./

b./ Az 1960 évi csere mérlege:

A Szovjetunióval:

kiküldtünk 197.996 Ft értéket = 6.600 \$
kaptunk 399.271 " " =13.309 " + 201.275 Ft = 6.709 \$

Népi demokratikus országokkal:

kiküldtünk 489.254 Ft értéket =16.308 \$
kaptunk 328.635 " " =10.955 " - 160.619 Ft = 5.353 \$

Tőkés országokkal:

kiküldtünk 414.467 Ft értéket =13.815 \$
kaptunk 1.111.531 " " =37.051 " + 697.064 Ft = 23.236 \$

Összesítő:

kiküldtünk 1.101.717 Ft értéket =36.724 \$
kaptunk 1.839.437 " " =61.315 " + 737.720 Ft = 24.591 \$

6.sz.melléklet

Könyvtárunk 1960 évi kiállításai

- | | |
|--|--------------|
| 1. Bolyai János halálának 100.évfordulójára | /január/ |
| 2. Bornemissa Péter születésének 425. " | /február/ |
| 3. Kosztolányi Dezső születésének 75. " | /március/ |
| 4. Széchenyi István halálának 100. " | /április/ |
| 5. Új akadémiai kiadványokból az Akadémiai
Magyhét alkalmából | " |
| 6. Lenin születésének 90. évfordulójára | " |
| 7. Herman Ottó születésének 125. " | /május/ |
| 8. Victor Hugo halálának 75. " | " |
| 9. Mikszáth Kálmán halálának 50. " | " |
| 10. Carducci halálának 125. " | /július/ |
| 11. Lope de Vega halálának 325. " | /augusztus/ |
| 12. Magyar kiadványokból, az UNESCO-kiadvány-
csere konferenciája alkalmából | /szeptember/ |
| 13. A finn-ugor nyelvészet magyar művelőiről, a
nemzetközi finn-ugor kongresszus alkalmával | " |
| 14. Bolyai- emlékkiállítás a Marx Károly Közgazda-
ságtudományi Egyetemen, a nemzetközi ma-
tematikai kongresszus alkalmával | " |
| 15. Poleomyelitis-kiállítás a magyar-szovjet orvosi
konferencia alkalmával | " |
| 16. Erkel-kiállítás az Erkel-emlékünnepek alkal-
mával | /november/ |

- - - -

7.sz. melléklet

Kiadványok, publikációk

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára 1826-1961.

Szerk. Rózsa György irányításával Csapodi Csaba, Moravék Endre, Szentgyörgyi Mária, Weger Imre. Bp. 1960. Akadémiai Kiadó 109 p. 1 t.

Biblioteka Vengerskoj Akademii Nauk 1826-1961.

Föd rukovodsztvom Rózsa Gy., Moravék E., Szentlördi M., Csapodi Cs., Sáfán G., Pellérdi G., Takas L. Bp. 1960. Akadémiai Kiadó 100 p. 1 t.

The Library of the Hungarian Academy of Sciences 1861-1925.

Edited by Rózsa G. with the collaboration of Csapodi Cs., Moravék E., Sáfán G., Szentgyörgyi M., Weger I., Pellérdi G., Takas L. Bp. 1960. Akadémiai Kiadó 98 p. 1 t.

Ujabb külföldi beszerezések. 72-83. füzet. Kézirt. /Kiad.a/ MTA Könyvtára. Bp. 1960. Felsőoktatási Jegyzetellátó. Soksz.

Kurrens külföldi periódikus kiadványok jegyzéke. /Kiad.a/ MTA Könyvtára. Bp. 1960. K.M. Építőügyi Dek. Iroda. Soksz. 517 p.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Kiadványai /sorozat/ 17-22.sz.

Csapodi Csaba: A proveniencia elve a Könyvtárban. 14 p. /Kiny. "Magyar Könyvszemle" 1959. 4.sz./

Rásonyi László: Stein Aurél és hagyatéka. 37 p. 1 t.

Sáfán Györgyi: Arany János és Rozvány Erzsébet. 172 p. 1 t. /Megj. "Irodalomtörténeti Füzetek"-ben is./

Rózsa György: A magyar társadalomtudományok az UNESCO kiadványai-ban. Les sciences sociales hongroises dans les publications de l'UNESCO. 19 p.

Bese Lajos: Cikk és bibliográfiai munka az "Acta Orientalia"-ban.

Büky Béla: Tanulmány a "Névtudományi vizsgálatok"-ban.

Csapodi Csaba: Cikk, könyvismertetések a "Magyar Könyvszemle"-ben, a "Magyar Tudomány"-ban és a "Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung"-ban.

Durson Sándor: Előadás a Néphadsereg Központi Tiszti Házában könyvtárosok számára. /Sajtó alatt./

Ferenczy Endre: Cikk a "Bücher aus Ungarn"-ban. Bevezetés és jegyzetek Childé műve magyar kiadásához /sajtó alatt./

Fülöp Géza: Mórícz Zsigmond válogatott levelezése. /Sajtó alatt./

Gergely Pál: Az Arany János kritikai kiadás 13. kötete /A.J.hivatalai/ felének sajtó alá rendezése.

Gergely Pál: Az akadémiai könyv és folyóiratkiadás története és bibliográfiája. /Kézirt./

György József: Cikk "A Könyvtáros"-ban, a "Közalkalmazott"-ban, a "Zentralblatt für Bibliothekswesen"-ban.

- Juhász Péter: Előszó Szatansz: "Tiltott kert" és Mainov:
"A hős fia" c. könyvéhez /Európa K./
- Kovács Ernő: Bevezető tanulmány Le Roy és Diderot regényeinek
magyar kiadásához.
- Kertész Iván: Liszt Ferencről. /Rádióelőadás./
- Makkay János: Magyar kettős családnevek jegyzéke. /Kézirat./
- Molnár Zoltán: Sport-bibliográfiák /kézirat./
- " " Cikk a "Zentralblatt für Bibliothekswesen"-ben
/sajtó alatt/.
- Rásonyi László: Cikkek, tanulmányok az "Acta Orientalia"-ban,
a "Magyar Nyelv"-ben, az "Acta Linguistica"-ban, a
"New Hungarian Quarterly"-ben, az Európa Kiadó török
antológiájának egy fejezete, török nyelvtan.
- Ritók Zsigmond: Az ókori vegetatív hibridizációról /munka-
könyvben/, fordítások a "Várpalota" c. gyűjtemény-
ben /sajtó alatt/.
- Rózsa György: "A Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó katalógusa
1955-1959" szerkesztése /társzerkesztővel/;
Cikkek a "Közgazdasági Szemlé"-ben, a "Magyar Könyv-
szemlé"-ben, a "Magyar Tudomány"-ban, a "Revue
Internationale des Sciences Sociales"-ban;
Könyvismertetések a "Külkereskedelem"-ben, a "Magyar
Könyvszemlé"-ben, és a "Közgazdasági Szemlé"-ben.
- Sáfrán György: Cikkek és tanulmányok /Herman Ottó hagyatéka,
Kossuth levelei orvosához, Az Őreg Arany - unokája
leveleiben, stb./ a "Magyar Tudomány"-ban és az "Iroda-
lomtörténeti füzetek"-ben.
- Scher Tibor: Dosztojevskij, Gorkij regények magyar kiadá-
sainak /Magyar Helikon/ jegyzetekkel ellátása.
- Simon Mária: Cikkek "A Magyar Könyvszemlé"-ben, a "Könyvtáros"-
ban, és az OSZK Évkönyvében.
- Szentgyörgyi Mária: Adalékok az erdélyi parasztság XVI-XVII.
századi történetéhez /sajtó alatt/.
- Tassy Ferenc: Cikk "A Könyvtáros"-ban és a "Külföldi tanul-
mányutak 1960" c. kiadványban.
- Tőkés László: Cikkek a "Magyar Könyvszemlé"-ben, "A Könyvtáros"-
ban, és a "Külföldi tanulmányutak 1960" c. kiadványban.
- Uray Géza: Cikkek az "Acta Orientalia"-ban.
- Weger Imre: Cikkek, recenziók a "Magyar Könyvszemlé"-ben és
/sajtó alatt/ a "Valóság"-ban;
Dolgozat a Grúz Akadémiai Könyvtár új épületéről
/sajtó alatt/.

9.sz. melléklet

M É R L E G, 1960. december 31.

1. számlaosztály			
/Berendezés és Könyvtár/	40,851.000	/411/ állóalap	40,851.000
2. számlaosztály			
/készlet, csere/	5,525.000	/415/ forgóalap	4,791.000
3. számlaosztály			
/ill.el.adások/	13.000	/44-458/ száll. stb.	747.000
	<hr/>		<hr/>
	46,389.000		46,389.000
	<hr/>		<hr/>

- - - -

A KÖNYVTÁR ÉVI ADATAII. ÁLLOMÁNY

1. Összállomány

a/ könyv /kötet/	571.498
b/ periodika /évfolyam vagy kötet/	117.536
c/ egyéb könyvtári egység /db./	207.638

Ebből:

ca/ mikrofilm /mü/	3.478
cb/ kézirat /db./	204.106

Összes könyvtári egység /köv.évf.db/ 896.672

2. Feldolgozatlan állomány

A Könyvtár anyagában jelentős állományrészek vannak feldolgozatlanul vagy félig feldolgozatlanul.

Igy teljes egészében feldolgozatlan a Nemzeti Kaszinó több 10.000-re becsült anyaga. Nem volt az állományba beilleszthető, illetőleg feldolgozható a KEO-tól kapott mintegy 2.500 kötet; csaknem teljes egészében feldolgozatlan és nagy részében hasonlítatlan is a Kiscelli-uti raktárból átvett régi könyvanyag. A Kézirattár régi hagyatékaik anyagának jelentékeny része is még feldolgozatlan, ugyancsak feldolgozatlan a keleti kodexek és kéziratok egyrésze és a Keleti Osztály könyvanyagából mintegy 2.000 kötet.

II. A KÖNYVTÁR GYARAPODÁSA. A GYARAPODÁS MEGOSZTLÁSA

1. Könyv /kötetben/

törzsszám:

a/ szakok /ETO/ szerint

0 + 2	972
1	435
3K	116
3	911
4	822
4 9	1130
5	1317
6	1342
6 1	191
7	637
8	2324
9	2129
a/ Hasonlóság	12326
Régi könyvek:	157
Együtt:	<u>12483</u>

17. 9
13.6
992
13.16

b/ a gyarapodás módja szerint	tervszám:	tényszám:
vétel	2.900	2.613
ajándék	2.040	1.821
csere	4.800	5.739
köteles	2.400	2.310

b/ összesen: 12.140 12.483 ✓

c/ nyelvek szerint

magyar	3.436	2930
orosz	2.126	2300
népi dem.	1.706	2050
egyéb	5.215	4250

c/ összesen: 12.483 ✓

2. Időszaki kiadvány /évfolyamban/

a/ szakok /ETO/ szerint

0 + 2	690	12%
1	80	1%
3K	45	1%
3	442	7%
4	342	6%
4 9	205	3%
5	2.123	35%
6	523	9%
6 1	322	6%
7	309	5%
8	164	3%
9	655	11%

a/ összesen: 5.500 5.882 100%

b/ a gyarapodás módja szerint

vétel	717
ajándék	115
csere	4.755
köteles	295

b/ összesen: 5.882

c/ nyelvek szerint

magyar	443	8%
orosz	1.214	21%
népi dem.	960	16%
egyéb	3.265	55%

c/ összesen: 5.882

3. Kézirat /könyvtári egység/ 3.605 ✓

4. Mikrofilm /mű/ 566

Gyarapodás /1-4/ összesen: 22.536

5. Az állomány csökkenése 665

6. Leltározás

könyv	12.483	kötet
periódika	5.882	"
mikrofilm	566	mű
kézirat	10.490	egység
keleti kézirat	5	"

22.536
22.536

III. CSERKEFECOLATOK

1. terv	84 ország	terv	1.750 intézmény
tény	91 "	tény	1.852 "

2. Csereforgalom

a/ Kiküldés

		könyv /köt./	periodika /példány/	
aa/ Szovjetunió	terv:	-	-	évf. 1.100
	tény:	793	7.350	" 1.256
ab/ Népi dem.	terv:	-	-	" 1.600
	tény:	2.481	14.646	" 1.953
ac/ egyéb orsz.	terv:	-	-	" 3.400
	tény:	1.468	16.763	" 3.786
Összesen:	terv:	3.500	28.000	" 6.100
	tény:	4.742	38.759	" 6.995

b/ Átvétel

ba/ Szovjetunió	terv:	-	-	" 1.252
	tény:	3.574	6.138	" 1.252
bb/ Népi dem.	terv:	-	-	" 1.264
	tény:	2.078	7.583	" 1.264
bc/ egyéb orsz.	terv:	-	-	" 1.982
	tény:	2.477	11.280	" 1.982
Összesen:	terv:	7.000	25.000	" 4.000
	tény:	8.129	25.001	" 4.498

IV. A KÖNYVTÁR FELDOLGOZÓ MUNKÁJA

1. Részletes feldolgozás

a/ Címleírás

könyv: új beszerzés	11.506
rekatalogizálás	5.444
	16.500
periódika	802
mikrofilm	565
kézirat	10.839
disszertáció	349
régi könyv	155
	29.210 ✓

b/ Szakozás

új gyarapodás	11.056
rekatalogizálás	4.753
	15.809

2. Katalogusszerkesztés, cédulabeosztás

a/ elkészült kataloguscédulák száma

sokszorosított	160.000
gépelt	9.800
	169.800

b/ cédulabeosztás a könyvtár katalógusába

c/ cédulák beküldése az országos köz-	109.800
ponti katalógus számára	16.500

d/ cédulák beosztása a hálózat állományá-	
ról vezetett központi katalógusba	4.000

V. OLVASÓFORGALOM

1. Beiratkozás

a/ beiratkozott olvasók 1.047

2. Helyben olvasás

a/ Olvasók

aa/ Az általános olvasóterem helyben olvasói:	11.129	/tény/	✓
ab/ A különgyűjtemények /kézirattár, RMKGY, Keleti O., Mikrokönyvtár/:	4.394	"	✓
ac/ A folyóiratolvasó <u>helyben</u> olvasói:	3.644	"	✓
Összesen:	19.167	"	✓

b/ Helyben olvasott könyvtári egységek

ba/ Az általános olvasóteremben olvasott egységek /könyv/:	33.824	✓	"
bb/ A különgyűjteményekben olvasott egységek			
könyv:	5.932	✓	"
kézirat:	34.126	✓	"
mikrofilm:	1.048	✓	" 41106
Összesen: /kötet, ml, évf.db./	41.106	✓	
bc/ A folyóiratolvasóban olvasott egységek	41.602	✓	"
bd/ Helyben olvasott egységek összesen:			
könyv, folyóirat	tényszám: 81.358	köt.111.egység	
kézirat, mikrofilm	"	35.174 egység /db.ml/	
Összesen:	116.532	✓	

3. Kölcsönzés

a/ Kölcsönzők száma:	6.282	x) ✓
b/ Kölcsönzött egységek		
könyv	7.088	kötet
kézirat	151	egység
folyóirat fénymásolat	827	kötetből
Összesen	8.066	egység
		11.1555 oldal

4. Helyben olvasás és kölcsönzés együtt

a/ olvasók és kölcsönzők száma	25.229	
b/ olvasott és kölcsönzött egységek száma összesen:	25.449	
könyv, folyóirat	89.278	egység
kézirat, mikrofilm	35.325	"
	124.598	egység

x) 15164
6182
21449
25229

5. Könyvtárközi kölcsönzés

a/ A könyvtár kért könyvet, /111.könyvtári egységet/		
aa/ belföldről	tény: 103	köt.évf.db.
ab/ külföldről	" 127	" " "
b/ A könyvtár megkapott		
ba/ belföldről	" 102	"
bb/ külföldről	" 127	"

e/ A könyvtártól kértek	
ea/ belföldről	tény: 507 köt.évf.db.
eb/ külföldről /közvetve is/	" 347
d/ A könyvtár megküldött	
da/ belföldre	" 202
db/ külföldre	" 296

6. A könyvtár saját állományából kielégítetlen kérések /olvasóterem és kölcsönzés/

a/ nem volt az állományban	9 kötet
b/ nem volt a helyén	683 "
c/ nem volt hozzáférhető	36 "
d/ kölcsönzésben volt	482 "

VI. KIADVÁNYOK, BIBLIOGRÁFIA, DOKUMENTÁCIÓS ÉS REFERENCE SZOLGÁLAT

1. Új szerzeményi jegyzék

a/ Évenként hány alkalommal	terv 12
	tény 13
b/ Közreadott adatok száma	terv -
	tény 7630
c/ A számok haszterjedelme	terv -
	tény 222 812
d/ Számonként példányszám	terv -
	tény 206
e/ Számonkénti előállítási ár	terv -
	tény 13 Ft

2. Foteszolgálat /a fotolaboratoriumi munkák adatai/:

a/ mikrofilmfelvétel	95.805 felv.
b/ kisfilmreprodukció	3.406 db.
c/ lemez v. sikkfilmfelvétel	407 felv.
d/ mikrokártya felvétel	11.664 "
e/ " másolat	427 lap
f/ pozitív film másolás	4.718 méter
g/ papír fotokópia /nagyítás, optikai másolat, gyorsmásolat/	20.741 db.

3. A könyvtár kiadásában megjelent tudományos művek:

Csapedi Csaba: A proveniencia elve a könyvtárban. Bp.1959.	14 p. 500 példány
Rásonyi László: Stein Aurél és hagyatéka. Bp. 1960.	37 p. 500 példány
Sáfrán Györgyi: Arany János és Rozvány Erzsébet. Bp.1960.	178 p. 500 példány
Rózsa Györgyi: A magyar társadalomtudományok az UNESCO kiadványaiban. Bp. 1960.	19 p. 500 példány
A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára. 1826-1961. Bp.1960.	109 p. 1.000 példány Ár: 30.- Ft
The Library of the Hungarian Academy of Sciences 1826-1961. Bp. 1960.	99 p. 1.000 példány Ár: 30.- Ft
Biblioteka Vengerszkeji Akademii Nauk 1826-1961. Bp. 1960.	101 p. 500 példány Ár: 30.- Ft

4. Reference szolgálat

a/ A kért felvilágosítások száma:	szóbeli	írásbeli
terv	-	-
tény	67	28
b/ Megválaszolt kérdések száma:		
terv	-	-
tény	67	25
folyamatban	3	
Ebből nem közvetlen /más könyvtáraknak adott/		
terv	-	-
tény	3	2

c/ Készírtos bibliográfiák egyenkénti felsorolása az alábbi bontásban

ca/ Cím és tárgykör, cb/ Az adatok száma, cc/ Terjedelem.

Külföldi akadémiák saját működésükről kiadott periódikái.

40 tétel. 4 lap.

Széchenyi István és a Magyar Tudományos Akadémia.

47 tétel. 4 lap.

Konfliktusok a XIX. századi magyar irodalomban.

35 tétel. 3 lap.

Széchenyi István művei

24 tétel. 2 lap.

Hatvani Lajos fontosabb munkái.

22 tétel. 1 lap.

Nemzetközi szervezetek és tudományos társulatok ismertetésével foglalkozó kézikönyvek.

21 tétel /annotált/ 4 lap.

A MTA Könyvtára kiadásában megjelent és a Könyvtárról írt munkák.

43 tétel. 4 lap.

A magyar szocialista irodalom előkészítése. /válogatott bibliográfia.

1950-1960 között kiadott orientalisztikai /magyar/ művek jegyzéke.

450 tétel. 26 lap.

A "Mir Nauki" 1957-1960. évfolyamai tartalomjegyzékeinek fordítása.

113 tétel. 6 lap.

A szaktudományok problémáit érintő ideológiai, ismeretelméleti művek jegyzéke.

54 tétel. 4 lap.

Jávorka S. külföldön megjelent művei

12 tétel. 1 lap.

Ujabb megjelent magyar művek a tudományszervezésről.

32 tétel. 3 lap.

Az 1950. óta külföldről beszerezett pszichológiai művek

1600 tétel. - -

VII. KÖTTETÉS

1. Házi kötészet

a/ könyv, periódika, egyéb dok.kötés,
/kartonkötés/

terv 2.000 db
tény 2.263 /500/ db

b/ javítás /doboz/	terv	-	
	tény	49	db.
c/ dobozok, tékák,	terv	200	"
	tény	247	"
d/ vegyes munkák /vágás, kasi- rozás, mappák, stb./	terv	250	óra
	tény	367	"
2. Bérkötötés			
a/ restaurálás	terv	50	db.
	tény	44	"

VIII. A KÖZPONTI KÖNYVTÁR SZOLGÁLTATÁSAI A HÁLÓZATBA TARTOZÓ KÖNYVTÁRAK SZÁMÁRA

1./ A hálózati devizaigényes anyag egyeztetése és ellenőrzése

a/ könyv	4.048 mű
b/ folyóirat	2.393 mű
c/ különlenyomat	4.650 db

IX. A KÖNYVTÁR TUDOMÁNYOS MUNKÁJA

1. Munkatervbe beállított könyvtártudományi munka
 - a/ A magyar könyvtártudomány bibliográfiája 1945-ig.
 - b/ Könyvtári szakszótárak /orosz-magyar/, könyvészeti szakszótár, könyvtári rövidítések szótára, nemzetközi szigla-gyűjtemény.
2. Munkaterven felüli könyvtártudományi munka: egységenként, 1. 5. pont.
3. Munkaterven felüli nem könyvtártudományi munka: egységenként kutatónapokon is.
4. A könyvtár dolgozóinak megjelent publikációi: /1. külső mel-léklet./

X. PÉNZÜGYI GAZDÁLKODÁS

1. Kiadások:

a/ Személyi kiadások

aa/ ol rovat: állományba tartozók bére

jóváhagyott: 1,872.000 Ft
felhasznált: 1,856.500 "

ab/ o2 rovat: egyéb bérek	jóváhagyott: 182.900 Ft
	felhasznált: 182.500 "
ebből részfoglalkozásuak bére	jóváhagyott: 100.000 "
	felhasznált: 137.900 "
ac/ o3 - o4 rovat: egyéb személyi kiadások és társadalmi juttatás	jóváhagyott: 84.000 "
	felhasznált: 82.000 "
Személyi kiadások összesen:	jóváhagyott: 2,138.900 "
	felhasznált: 2,121.900 "
b/ Dologi kiadások	
ba/ o5 rovat: működési kiadások	jóváhagyott: 3,092.000 "
	felhasznált: 3,029.600 "
ebből állománygyarapítás:	jóváhagyott: 2,527.000 "
	felhasznált: 2,527.000 "
bb/ o6 rovat: szolgáltatás	jóváhagyott: 285.000 "
	felhasznált: 282.000 "
bc/ o8 rovat: felújítás	jóváhagyott: 55.000 "
	felhasznált: 44.200 "
el - o8 rovat összesen:	jóváhagyott: 5,570.900 "
	felhasznált: 5,477.700 "
bd/ o9 rovat: népgazdasági beruházás	jóváhagyott: 285.000 "
	felhasznált: 248.000 "
Dologi kiadások összesen:	jóváhagyott: 3,717.000 "
	felhasznált: 3,603.800 "
Kiadások összesen: a/ + b/	jóváhagyott: 5,855.900 "
	felhasznált: 5,725.700 "

2. Bevételek:

5o rovat: működési és egyéb bevétel	tervszám: 30.000 Ft
	tényszám: 70.900 "
Bevétel összesen:	tervszám: 30.000 "
	tényszám: 70.900 "

XI. A KÖNYVTÁR LÉTSZÁMHELYZETE

1. Rendszeresített állásokban lévő dolgozók /o1 rovat a f.évi dec.31-i állapot szerint/ 81 fő

a/ Megoszlásuk kulcszámuk szerint:

701	igazgató	1
702	igazgató helyettes	1
703	gazdasági vezető	1
706	tud.oszt.vezető	6
707	tud.csop.vezető	4
708	tud.főmunkatárs,	
	tud.könyvtáros	26

708 főelőadó	1
710 tud.munkatárs, könyvtáros	15
714 tud.technikai munkatárs II.	9
717 adm.ügyintéző I.	1
718 adm.ügyintéző II.	1
721 műszaki II.	3
722 műszaki III.	6
723 kisegítő I.	1
724 kisegítő II.	5
Összesen:	<u>81</u>

b/ Megoszlásuk végzettség szerint

ba/ egyetemi, főiskolai végzettségű	47 fő
bb/ középfoku végzettségű	15 "
bc/ alsófoku végzettségű	17 "

c/ Megoszlásuk könyvtárosi szakképzettség szerint

ca/ felsőfoku könyvtárosi szakképzettségű	13 fő
cb/ középfoku " "	- "
cc/ alsófoku " "	- "
cd/ nincs könyvtárosi szakképzettsége	68 f

d/ A rendszeresített állásban lévő dolgozók névsora

Igazgatói

701 igazgató	Rózsa György
703 gazd.vez.	Munkó Béla
708 főelőadó	Szemrédi József
717 admin.üi.I.	Schneider Istvánné
718 " " II.	Moll Jánosné
722 műsz.III.	Jóni Lajos
714 tud.techn.munkatárs	Jordán Istvánné
724 kisegítő II.	Szabó Mária
	Szabó Andrásné
	Nagy Imréné

Szerzeményvezetői

Osztály

706 tud.oszt.vez.	dr.Kenéz Ernő
708 tud.főmunkatárs	Horváth Mária I.
708 tud.könyvtáros	Fekete Géza
	dr.Hajnal Gáspár
710 könyvtáros	Ferencz Simonné
714 tud.techn.m.erő	Czagány József

Nemzetközi Kapcsolatok

Csoportja

707 tud.csop.vez.	dr.Szentgyörgyi Mária
708 tud.könyvtáros	dr.Mihályi Gusztáv
	Ritoók Zsuzsannáné
710 tud.munkatárs	Gerendás Mihályné
	Fekete Gézné
	Kovács Ferenc
	Pétervári Lászlóné
710 könyvtáros	Kovács Antalné
714 tud.techn.m.erő	Major Gábor

Felvételescsoport

707 tud.csop.vez.	dr.György József
708 tud.könyvtáros	dr.Scher Tiborné
710 tud.munkatárs	Horváth Mária II.
	Madarasi Béláné
	dr.Urai Gézné
714 tud.toch.m.erő	Keszthelyi Pál

Feldolgozó osztály

706 tud.oszt.vez.
707 tud.csop.vez.
708 tud.főmunkatárs

708 tud.könyvtáros

710 tud.munkatárs

710 könyvtáros
714 tud.techn.m.erő
718 adm.üi.II.
722 műszaki III.

Olvasószolgálati
Osztály

706 tud.oszt.vez.
708 tud.főmunkatárs

708 tud.könyvtáros
714 tud.tech.m.erő

724 kisegítő

Tájékoztató és Bibliográfiai
Osztály

706 tud.oszt.vez.
708 tud.főmunkatárs

708 tud.könyvtáros
710 tud.munkatárs

Kézirattár- Régi Könyvek
Gyűjteménye

706 tud.oszt.vez.
708 tud.főmunkatárs

708 tud.könyvtáros

714 tud.techn.m.erő

Keleti Osztály

706 tud.oszt.vez.
708 tud.könyvtáros

Mikrokönyvtár- és
Fotolaboratórium

707 tud.csop.vez.
710 tud.m.társ
722 műszaki III.

Könyvköltészet

721 műszaki II.

722 műszaki III.

MTA G.H.

723 kisegítő I.
724 " II.

dr.Moravék Endre
dr.Wéger Imre
dr.Ferenczy Endre
dr.Sarlóska V.Ernő
Bodnár Györgyné
dr.Durkó Dalma
Lenhardt Antalné
Darabos Pál
Gazdik Mária
Makkay Jánosné
Deményi Izabella
Mikosits Emilné
Németh Éva
Petz Margit

dr.Galbavy Jozefa
Fráter Jánosné
Vitalyos László
Juhász Péter
Hajagos László
Implom János
Litvay Albert
Simon Jánosné

Durzza Sándor
dr.Molnár Zoltán
Simon Mária Anna
dr.Tessy Ferenc
dr.Szandtner Pálné
Veres Károlyné
Székely Dániel

dr.Csapodi Csaba
dr.Gergely Pál
Kempfner Pálné
dr.Sáfrán Györgyi
Büky Béla
Fülöp Gézané
Wilhelm Rudolf
Szabó József

dr.Rásonyi László
Bese Lajos

Tőkés László
Pétervári László
Jáky Klára
Simon Erzsébet
Szilas Tímea

Erdődy Ferenc
Szentés Miklós
Frankl Sándorné
Arany Józsefné

Sziva Károlyné
Hajagos Jánosné